WeBER III
WESTERN BALKAN ENABLERS FOR REFORMING PUBLIC ADMINISTRATIONS

Funded by the European Union

With funding from Austrian Development Agency

PAR Monitor izvještaj za Bosnu i Hercegovinu

RAZVOJ I KOORDINACIJA POLITIKA

2024/2025

CENTAR ZA EVROPSKE POLITIKE

SADRŽAJ

AUTORI 2

O PROJEKTU WEBER 3.0 3

IZRAZI ZAHVALNOSTI 4

SAŽETAK IZVJEŠTAJA 5

LISTA SKRAĆENICA I AKRONIMA 7

I. WEBER PAR MONITOR: ŠTA PRATIMO I KAKO? 8

I .1 WEBER PRISTUP PRAĆENJU MONITORINGA JAVNE UPRAVE 8

I.2 KAKO I ZAŠTO WEBER PRATI OBLAST „RAZVOJ I KOORDINACIJA POLITIKA“ 10

II . TRANSPARENTNOST I INKLUZIVNOST RAZVOJA I KOORDINACIJE POLITIKA 16

II.1 TRANSPARENTNOST I INKLUZIVNOST PROCESA DONOŠENJA ODLUKA VLADE 17

Kakav je rezultat Bosne i Hercegovine u odnosu na region? 19

II.2 TRANSPARENTNOST PLANIRANJA I IZVJEŠTAVANJA VLADE 20

Kakav je rezultat Bosne i Hercegovine u odnosu na region? 23

II.3 TRANSPARENTNOST I INKLUZIVNOST PROCESA KREIRANJA JAVNIH POLITIKA I IZRADE PROPISA 24

Kakav je rezultat Bosne i Hercegovine u odnosu na region? 29

II.4 TRANSPARENTNOST I INKLUZIVNOST PROVEDBE I EVALUACIJE JAVNIH POLITIKA TE PARLAMENTARNOG NADZORA 30

Kakav je rezultat Bosne i Hercegovine u odnosu na region? 34

Uporedni pregled ocjena u oblasti Razvoj i koordinacija politika 34

II .5 PREPORUKE ZA OBLAST RAZVOJ I KOORDINACIJA POLITIKA 35

II.5.1 Praćenje preporuke iz PAR Monitor 2021/2022 35

II.5.2 Preporuka iz PAR Monitor izvještaja za 2024/2025. 37

DODATAK METODOLOGIJI 39

SPISAK IZVORA U OVOM IZVJEŠTAJU 46

AUTORI

Haris Ćutahija, Istraživač, Vansjkopolitička inicijativa BiH

O PROJEKTU WEBER 3.0

Oslanjajući se na postignuća svojih prethodnika – projekata WeBER (20152018) i WeBER 2.0 (2019–2023), projekat **Pokretači civilnog društva na Zapadnom Balkanu za reformisanu javnu upravu – WeBER 3.0** predstavlja treći uzastopni projekat finansiran iz sredstava EU, u okviru najveće inicijative civilnog društva za praćenje reforme javne uprave (RJU) na Zapadnom Balkanu. Period realizacije projekta je februar 2023 – jul 2026. Vođen Principima SIGMA/ OECD, prve dvije faze ove inicijative postavile su temelje ambiciji projekta WeBER 3.0 **da dodatno osnaži organizacije civilnog društva (OCD) kako bi dale doprinos transparentnijim, otvorenijim, odgovornijim administracijama u regionu Zapadnog Balkana koje su usmjerene ka građanima i usklađene sa standardima EU.**

Projekat WeBER 3.0 nastavlja da promoviše ključnu ulogu OCD-a u reformi javne uprave, istovremeno zagovarajući šire uključivanje građana u ovaj proces, kao i inkluzivne reformske mjere koje su prilagođene korisnicima i, samim tim, dovode do konkretnih i vidljivih poboljšanja. Oslanjajući se na podatke i uvide dobijene kroz temeljan i opsežan proces praćenja, WeBER 3.0 osnažuje civilno društvo da efikasnije utiče na oblikovanje i sprovođenje RJU. U cilju podsticanja zajedničkog kreiranja politika i prevazilaženja jaza između ambicija i konkretnih rješenja, projekat će omogućiti održivi dijalog o javnim politikama između organa vlasti i OCD-a putem WeBER Platforme i Nacionalnih radnih grupa za RJU. Konačno, kroz male grantove za lokalne OCD, WeBER 3.0 jača učešće na lokalnom nivou, osnažujući glasove građana – krajnjih korisnika rada uprave.

Proizvodi projekta WeBER 3.0 i dodatne informacije dostupni su na internet stranici projekta www.par-monitor.org.
Projekat WeBER 3.0 sprovodi mreža Think for Europe (TEN), koju čini šest istraživačkih organizacija iz regiona Zapadnog Balkana koje se bave javnim politikama Evropske unije:

U partnerstvu sa Centrom za istraživanje javne uprave (KDZ) iz Beča, projekat WeBER 3.0 obezbjedio je ekspertsku podršku na nivou EU, posebno u razvoju metodologije usmjerene ka građanima za rješavanje izazova RJU na lokalnom nivou.

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Kao i u slučaju prethodnih izdanja izvještaja Nacionalnog PAR Monitora, objavljenih za 2017/2018, 2019/2020. i 2021/2022. godinu, posebnu zahvalnost upućujemo članovima WeBER Platforme i Nacionalne radne grupe u BiH, kao i drugim akterima u BiH koji su kroz intervjue podijelili svoja iskustva, čime su u velikoj mjeri doprinijeli sadržaju i kvaliteti ovog izvještaja, te koji neće biti imenovani radi poštivanja principa anonimnosti.

Na kraju, tim WeBER3.0 također želi zahvaliti svojim glavnim partnerima i saradnicima koji su podržali projekat kroz istraživanja i druge aktivnosti. Posebno se ističu SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management), ReSPA (Regional School of Public Administration) te Ured koordinatora za reformu javne uprave u BiH (PARCO), kao projektni saradnik..

SAŽETAK IZVJEŠTAJA

Ovaj izvještaj procjenjuje transparentnost i inkluzivnost četiri aspekta razvoja i koordinacije javnih politika: (1) transparentnost i inkluzivnost donošenja odluka u vladi, (2) transparentnost planiranja i izvještavanja vlade, (3) transparentnost i inkluzivnost kreiranja javnih politika i izrade propisa, te (4) transparentnost i inkluzivnost provedbe i evaluacije javnih politika, kao i parlamentarnog nadzora. Nalazi obuhvataju period od 2023. do 2025. godine, kao i razvoj događaja od kraja 2022. godine koji nisu bili obuhvaćeni prethodnim ciklusom monitoringa.

Monitoring pokazuje da je Bosna i Hercegovina uspostavila uglavnom adekvatan strateški okvir za unapređenje transparentnosti i inkluzivnosti kroz cijeli ciklus javnih politika. Dokumenti reforme javne uprave prepoznaju transparentnost, učešće građana, kreiranje politika zasnovano na dokazima i odgovornost kao važne reformske ciljeve, dok pravni okvir pruža solidnu osnovu za više aspekata transparentnog upravljanja, posebno u pogledu javnih konsultacija i pristupa informacijama. Međutim, ove strateške i regulatorne opredijeljenosti samo se djelimično odražavaju u administrativnoj praksi.

Kada je riječ o donošenju odluka u vladi, Vijeće ministara BiH uspostavilo je kontinuiranu praksu objavljivanja dnevnih redova, saopćenja za javnost i usvojenih odluka, čime je javnosti omogućeno praćenje rada vlade. Ipak, i dalje postoje značajni nedostaci. Zapisnici sa sjednica vlade nisu javno dostupni, dok se usvojene odluke i dalje objavljuju tek nakon okončanja formalnih procedura objavljivanja, čime se ograničava pravovremen uvid javnosti u proces donošenja odluka.

Procjena vladinog planiranja i izvještavanja pokazuje neujednačenu sliku. Godišnji programi rada i izvještaji o njihovoj realizaciji uglavnom se objavljuju, a planski dokumenti sadrže mjerljive pokazatelje učinka. Međutim, objavljivanje nije uvijek pravovremeno, izvještaji o realizaciji samo djelimično izvještavaju o ostvarenju unaprijed definisanih pokazatelja, dok su planski dokumenti vlade i dalje teško razumljivi građanima, a otvoreni podaci nisu dostupni. Osim toga, Bosna i Hercegovina još uvijek nema sveobuhvatan planski dokument vlade za evropske integracije.

Najveći jaz između normativnog okvira i njegove provedbe evidentan je u kreiranju javnih politika i izradi propisa. Iako je Bosna i Hercegovina uspostavila relativno sveobuhvatan okvir za javne konsultacije, uz podršku platforme eKonsultacije, i dalje postoje značajni nedostaci. Uključivanje zainteresovanih strana u ranoj fazi procesa ne primjenjuje se sistematski, procjene uticaja propisa ex ante nisu sveobuhvatno uređene niti se dosljedno provode, institucionalni nadzor nad ispunjavanjem zahtjeva u pogledu konsultacija je nedostatan, a

radne grupe koje formira vlada djeluju bez jasnih pravila o transparentnosti ili učešću nedržavnih aktera. Iako se procedure konsultacija uglavnom poštuju kada se konsultacije organizuju, njihova praktična primjena i dalje je ograničena.

Najslabiji rezultati zabilježeni su u oblasti provedbe i evaluacije javnih politika te parlamentarnog nadzora. Izvještaji o praćenju provedbe planskih dokumenata i ex post evaluacije uglavnom nisu dostupni, prethodno obavještavanje zainteresovanih strana na koje promjene propisa utiču ne primjenjuje se u praksi, dok transparentnost parlamenta ostaje ograničena zbog nepotpunog objavljivanja zakonodavne dokumentacije. Javne rasprave u parlamentu pružaju mogućnost učešća zainteresovanih strana, ali se organizuju samo povremeno, a njihov uticaj na konačne ishode zakonodavnog procesa smatra se ograničenim.

Sveukupno, monitoring ukazuje na postojan jaz između postojećeg strateškog i pravnog okvira i njegove primjene u administrativnoj praksi. Bosna i Hercegovina je uspostavila mnoge formalne mehanizme neophodne za transparentno, participativno kreiranje javnih politika zasnovano na dokazima, ali njihova primjena i dalje nije dosljedna. Jačanje provedbe, unapređenje proaktivne transparentnosti, institucionalizacija evaluacije javnih politika zasnovane na dokazima, povećanje otvorenosti parlamenta i osiguravanje sadržajnijeg učešća zainteresovanih strana kroz cijeli ciklus javnih politika ostaju ključni izazovi za unapređenje razvoja i koordinacije javnih politika.

LISTA SKRAĆENICA I AKRONIMA

BiH	Bosna i Hercegovina
VM	Vijeće ministara Bosne i Hercegovine
CoG	Centre of Government
OCD	Organizacija civilnog društva
eKonsultacije	Elektronski portal javnih konsultacija Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
EU	Europska Unija
FoI	Zahtjev za slobodu pristupa informacijama
VSTV	Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
KDZ	Centar za istraživanje reforme javne uprave
KS	Ključni saradnici
NPAA	Nacionalni program za usvajanje pravne stečevine EU
RJU	Reforma javne uprave
PARCO	Ured koordinatora reforme javne uprave BiH
PDF	Portable Document Format
ReSPA	Regional School of Public Administration
RIA	Procjena uticaja propisa
SIGMA	Support for Improvement in Governance and Management
TEN	Think for Europe Network
ZB	Zapadni Balkan
WeBER	Western Balkan Enablers for Reforming Public Administrations

I. WeBER PAR Monitor: Šta pratimo i kako?

I.1 WeBER pristup praćenju monitoringa javne uprave

Metodologija PAR Monitora za reformu javne uprave razvijena je 2015–2016. godine, u okviru prvog projekta za osnaživanje civilnog društva na Zapadnom Balkanu za praćenje reforme javne uprave (WeBER). Od samog početka, WeBER je usvojio izrazito pristup zasnovan na dokazima, s ciljem povećanja relevantnosti, učešća i kapaciteta organizacija civilnog društva (OCD) na Zapadnom Balkanu da zagovaraju reformu javne uprave i utiču na njeno kreiranje i provedbu. Metodologija PAR Monitora predstavlja jedan od ključnih proizvoda WeBER-a, omogućavajući civilnom društvu da prati reformu javne uprave na osnovu dokaza i analize.

U skladu sa fokusom WeBER-a na proces pristupanja regiona u EU, nakon što su 2023. godine ažurirani SIGMA Principi javne uprave, PAR Monitor metodologija je revidirana 2024. godine oslanjajući se na rincipe, kao i SIGMA metodologiju, dopunjujući praćenje od strane SIGMA dodatnim zapažanjima o transparentnosti, inkluzivnosti, otvorenosti ili drugim aspekatima rada državnih uprava u zavisnosti od predmetne oblasti RJU. To je učinjeno kako bi preporuke WeBER-a ostale usmjerene na reforme usklađene sa EU, čime bi se vlade u regionu vodile ka uspešnom pristupanju EU i budućem članstvu. Glavne izmjene revidirane PAR Monitor metodologije su ukratko navedene u nastavku.[1]

1 Za detaljne informacije o obimu i procesu revizije metodologije posjetite https://www.par-monitor.org/par-monitor-methodology/.

Tabela 1: Glavne izmjene u PAR Monitor metodologiji

STRUKTURA
U cilju usklađivanja s novim metodološkim pristupom SIGMA-e, uvode se sljedeće strukturne promjene: • Uvođenje jednog indikatora po oblasti PAR-a, podijeljenog na podindikatore, koji se dalje sastoje od više elemenata podindikatora (tj. specifičnih kriterija koji se ocjenjuju), kako bi se pristup pojednostavio i naglasio fokus na transparentnost, inkluzivnost i otvorenost u svakoj oblasti PAR-a. • Uvođenje tipova elemenata podindikatora, čime se osigurava da su obuhvaćeni svi sljedeći aspekti reforme: 1) Strateški okvir 2) Zakonodavstvo, 3) Institucionalni okvir, 4) Praksa u sprovođenju, i 5) Ishod i uticaj. • Uvođenje skale od 100 poena, što omogućava nijansiraniju procjenu napretka u svakoj oblasti RJU.
IZVORI PODATAKA
• Uvođenje intervjua sa „ključnim sagovornicima“, tj. relevantnim nedržavnim akterima koji su uključeni u proces RJU i upoznati sa njim. Ovi intervjui služe kao izvor podataka za elemente „Ishod i uticaj“ umjesto ranije sprovođenog istraživanja stavova OCD. • Sistematičnije korištenje rezultata anketa o javnoj percepciji kao izvora podataka za elemente „Ishodi i uticaj“ te proširenje obuhvata ankete kako bi se dopunila procjena u pet oblasti RJU – svim osim „Strategije za RJU“. • Izostavljanje istraživanja stavova državnih službenika kao izvora podataka zbog problema sa obezbjeđivanjem adekvatnog odziva u upravama širom regiona u prethodnim ciklusima praćenja.
PAR MONITOR IZVJEŠTAVANJE
• Šest nacionalnih PAR Monitora, po jedan za svaku oblast RJU (ukupno 36 za cijeli PAR Monitor paket), kako bi se omogućilo blagovremeno objavljivanje i zagovaranje rezultata praćenja, umjesto objavljivanja rezultata 18-mjesečnog istraživanja na kraju procesa. • Šest regionalnih izvještaja za Zapadni Balkan, po jedan za svaku oblast RJU (ukupno 6)

I.2 Kako i zašto WeBER prati oblast "Razvoj i koordinacija politika"

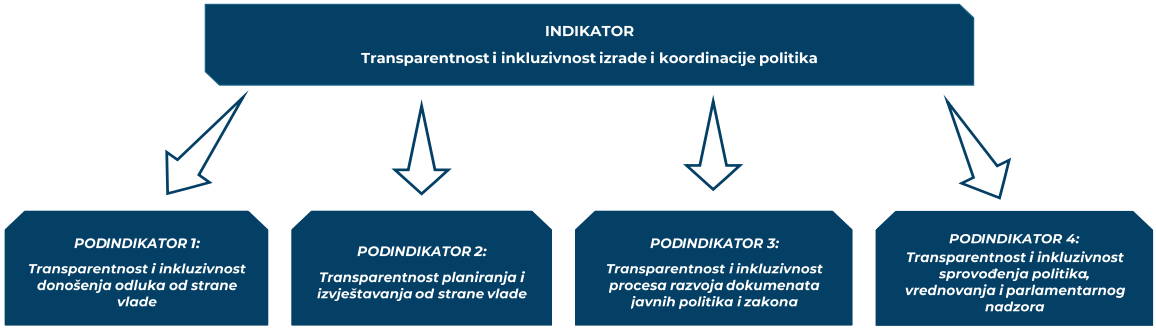
Smisleno učešće građana u procesima kreiranja javnih politika predstavlja temelj dobrog upravljanja, jer osigurava da odluke odražavaju stvarne potrebe društva, da se donose kroz dijalog sa svim zainteresovanim stranama i grupama na koje se odnose te da budu predmet javnog nadzora. Javne politike oblikovane kroz otvoren i transparentan pristup imaju veći legitimitet, zasnovane su na kvalitetnijim informacijama i dokazima te je veća vjerovatnoća da će biti uspješno provedene. Planiranje ima ključnu ulogu u omogućavanju ovog procesa. Kada vlade usvajaju, objavljuju i izvještavaju o planskim dokumentima, one osiguravaju predvidivost, omogućavaju zainteresovanim stranama da se pravovremeno uključe i stvaraju osnovu za procjenu da li su odluke usklađene s utvrđenim strateškim ciljevima. Stoga se WeBER-ov monitoring fokusira na transparentnost i inkluzivnost ključnih elemenata ciklusa javnih politika: od vladinog planiranja i donošenja odluka, preko razvoja javnih politika, do njihove provedbe i evaluacije te, konačno, parlamentarnog nadzora. Procjenom ovih međusobno povezanih faza, monitoring ispituje na koji način se ključni principi dobrog upravljanja prenose u svakodnevnu praksu javne uprave te pruža uvid u način na koji vlade Zapadnog Balkana komuniciraju svoje odluke s javnošću i u kojoj mjeri se glas javnosti uvažava prilikom donošenja ključnih odluka.

Monitoring u oblasti razvoja i koordinacije politika zasniva se na šest SIGMA principa u ovoj oblasti:

> **Princip 2:** Javne politike su koherentne i efikasno koordinirane od strane centra vlade; odluke se pripremaju i saopštavaju na jasan i transparentan način.
>
> **Princip 3:** Vlada planira i prati javne politike na efikasan i inkluzivan način, u skladu s raspoloživim fiskalnim prostorom vlade
>
> **Princip 4**: Javne politike razvijaju se na osnovu dokaza i analiza, uz primjenu jasnih i dosljednih pravila za izradu propisa; zakoni i drugi propisi lako su dostupni.
>
> **Princip 5:** Sve ključne vanjske i unutrašnje zainteresovane strane, kao i šira javnost, aktivno se konsultuju tokom razvoja javnih politika.
>
> **Princip 6:** Javne politike se efikasno provode i evaluiraju, čime se unapređuju njihovi rezultati i smanjuju regulatorni troškovi i opterećenja.
>
> **Princip 7:** Parlament djelotvorno nadzire proces kreiranja javnih politika od strane vlade i osigurava njihovu ukupnu usklađenost, kao i usklađenost zakonodavstva.

Ovi principi procjenjuju se iz perspektive dostupnosti, pristupačnosti i pravovremenosti svih relevantnih informacija o vladinom planiranju, izvještavanju

i donošenju odluka, uz istovremeno ispitivanje inkluzivnosti razvoja javnih politika i propisa. Fokus na transparentnosti i inkluzivnosti također ima za cilj utvrditi da li se javne politike redovno prate i evaluiraju te da li su predmet parlamentarnog nadzora.

Period monitoringa za oblast razvoja i koordinacije javnih politika obuhvata dešavanja od posljednjeg ciklusa PAR Monitora, koji je trajao od januara do novembra 2022. godine. Stoga se ovaj izvještaj prvenstveno fokusira na period od 2023. do 2025. godine, kao i na dešavanja s kraja 2022. godine koja nisu bila obuhvaćena prethodnim ciklusom. Iako izvještaj pruža poređenje nalaza s prethodnim izdanjima PAR Monitora, rezultati po zemljama nisu uporedivi s rezultatima prethodnog monitoringa zbog metodoloških izmjena.

Prvi podindikator fokusira se na postojanje strateških i pravnih odredbi koje osiguravaju transparentno donošenje odluka u vladi, uz istovremeno ispitivanje da li su ključni dokumenti u praksi dostupni: dnevni redovi sjednica vlade, zapisnici sa sjednica, odluke i saopćenja za javnost. Za procjenu rezultata i uticaja, istraživači provode tri intervjua s ključnim saradnicima iz reda nedržavnih aktera koji posjeduju značajnu stručnost u ovoj oblasti.

Tabela 2: Elementi indikatora u okviru-podindikatora 1

Elementi indikatora: broj i naziv	Tip
E 1.1 Postoji važeći strateški dokument kojim je predviđeno unapređenje transparentnosti procesa donošenja odluka u Vladi.	Strategija i javne politike
E 1.2 Propisima je utvrđena transparentnost procesa donošenja odluka u vladi.	Zakonodavstvo
E 1.3 Vlada redovno objavljuje tačke dnevnog reda, zapisnike i saopštenja sa svojih sjednica na internetu.	Praksa u sprovođenju
E 1.4 Vlada redovno objavljuje odluke sa svojih sjednica na internetu.	Praksa u sprovođenju
E 1.5 Ključni nedržavni akteri smatraju da je proces donošenja odluka u Vladi transparentan.	Ishod i uticaj

Drugi podindikator procjenjuje pravovremenost, dostupnost i redovnost objavljivanja vladinih planskih dokumenata i izvještaja o njihovoj provedbi, uz istovremeno ispitivanje da li oni sadrže pokazatelje učinka i elemente prilagođene građanima. Monitoring strateških i planskih dokumenata, propisa i prakse provodi se analizom strateških dokumenata, pravnih akata i zvaničnih podataka javno dostupnih na web stranicama relevantnih institucija. Procjena rezultata i uticaja zasniva se na nalazima dobijenim kroz tri intervjua s ključnim saradnicima, kao i kod prethodnog podindikatora.

Tabela 3: Elementi indikatora u okviru-podindikatora 2

Elementi indikatora: broj i naziv	Tip
E 2.1 Postoji važeći strateški dokument koji predviđa unapređenje prakse planiranja i izvještavanja Vlade	Strategija i javne politike
E 2.2 Propisi propisuju javnu dostupnost planskih dokumenata Vlade i izvještaja o njihovom sprovođenju	Zakonodavstvo
E 2.3 Propisi propisuju javnu dostupnost planova Vlade u oblasti evropskih integracija i izvještaja o njihovom sprovođenju	Zakonodavstvo
E 2.4 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje svoje godišnje programe rada	Praksa u sprovođenju
E 2.5 Vlada blagovremeno objavljuje svoj program	Praksa u sprovođenju
E 2.6 Program i planovi rada Vlade sadrže indikatore učinka za praćenje ostvarenje rezultata	Praksa u sprovođenju
E 2.7 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje izvještaje o sprovođenju svojih planova rada	Praksa u sprovođenju
E 2.8 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje izvještaje o sprovođenju svog programa	Praksa u sprovođenju
E 2.9 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje svoje planove o evropskim integracijama	Praksa u sprovođenju
E 2.10 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje svoje izvještaje o sprovođenju svojih planova o evropskim integracijama	Praksa u sprovođenju
E 2.11 Izvještaji Vlade o sprovođenju njenih programa i planova rada uključuju procjene ostvarenja ključnih rezultata i indikatora učinka	Praksa u sprovođenju
E 2.12 Planovi i izvještaji Vlade prilagođeni su građanima	Praksa u sprovođenju
E 2.13 Podaci sadržani u izvještajima Vlade o sprovođenju planova rada dostupni su u otvorenom formatu	Praksa u sprovođenju
E 2.14 Ključni nedržavni akteri smatraju da su aktivnosti Vlade u oblasti planiranja i izvještavanja transparentne, blagovremen i prilagođene građanima	Ishodi i uticaj

Treći podindikator nastoji ispitati da li su razvoj javnih politika i izrada propisa transparentni, inkluzivni i zasnovani na dokazima, kako u strateškom i pravnom okviru, tako i u njihovoj praktičnoj primjeni. To uključuje smisleno učešće zainteresovanih strana od najranijih faza procesa, redovno i sveobuhvatno izvještavanje o provedenim konsultacijama, provođenje procjena uticaja i izvještavanje o njihovim rezultatima, nadzor nad ispunjavanjem zahtjeva u vezi s konsultacijama, kao i uticaj komentara i prijedloga javnosti na konačne odluke.

Monitoring aspekata koji se odnose na strateški i planski okvir, javne politike, zakonodavstvo, institucionalno uređenje i praksu provodi se kombinovanjem različitih izvora podataka kako bi se maksimalno povećala pouzdanost rezultata. To uključuje kvalitativnu analizu strateških dokumenata, pravnih akata i zvaničnih podataka koji su javno dostupni ili pribavljeni od nadležnih institucija putem zahtjeva za pristup informacijama. Analiza elemenata koji se odnose na praksu u okviru ovog podindikatora provodi se na uzorku dokumenata javnih politika i pravnih akata usvojenih u periodu od 12 mjeseci koji prethodi periodu monitoringa. Određeni elementi procjenjuju se na poduzorku od dva usvojena dokumenta javnih politika i tri usvojena zakona za koje je ocijenjeno da imaju značajan uticaj na društvo ili određene grupe na koje se odnose. Za procjenu rezultata i uticaja, istraživači provode tri intervjua s ključnim informantima iz reda nedržavnih aktera, članovima radnih grupa za izradu odabranih dokumenata javnih politika i zakona, te koriste nalaze WeBER-ovog istraživanja percepcije javnosti.

Tabela 4: Elementi indikatora u okviru podindikatora 3

Elementi indikatora: broj i naziv	Tip
E 3.1 Postojeći važeći strateški dokument koji predviđa unapređenje transparentnosti i inkluzivnosti procesa kreiranja javnih politika i izradi zakonskih propisa	Strategija i javne politike
E 3.2 Propisi predviđaju transparentnost i inkluzivnost procesa kreiranja javnih politika i izrade zakonskih propisa	Zakonodavstvo
E 3.3 Propisi određuju minimalne zahtjeve za konsultacije	Zakonodavstvo
E 3.4 Propisi predviđaju onlajn i besplatan pristup prečišćenim verzijama svih dokumenata javnih politika i zakona	Zakonodavstvo
E 3.5 Propisi određuju obaveznu ex ante procjenu uticaja (RIA) – uključujući uticaj na rodnu ravnopravnost – tokom kreiranja dokumenata javnih politika, kao i objavljivanje izvještaja o procjeni uticaja	Zakonodavstvo
E 3.6 Postoji određena institucija na nivou Vlade zadužena za provjeru usklađenosti sa zahtjevima za konsultacije	Institucionalni okvir
E 3.7 Ex ante procjene uticaja – uključujući uticaj na rodnu ravnopravnost – dosljedno se primjenjuju tokom izrade dokumenata javnih politika	Praksa u sprovođenju

E 3.8 Ex ante procjena uticaja – uključujući uticaj na rodnu ravnopravnost – dosljedno se primjenjuju tokom izrade primarnog zakonodavstva	Praksa u sprovođenju
E 3.9 Izvještaji o sprovedenim ex ante procjenama uticaja tokom izrade primarnog zakonodavstva redovno se objavljuju onlajn, zajedno sa nacrtima dokumenata	Praksa u sprovođenju
E 3.10 Objavljeni izvještaji o sprovedenim ex ante procjenama uticaja tokom izrade primarnog zakonodavstva sadrže ključne informacije	Praksa u sprovođenju
E 3.11 Nedržavni akteri učestvuju u radnim grupama koje Vlada predvodi za razvoj javnih politika i izradu zakonskih propisa	Praksa u sprovođenju
E 3.12 Procedure i odluke radnih grupa su transparentne	Praksa u sprovođenju
E 3.13 Javne konsultacije o dokumentima javnih politika i primarnom zakonodavstvu se redovno sprovode	Praksa u sprovođenju
E 3.14 Javne konsultacije se sprovode u ranoj fazi razvoja javnih politika	Praksa u sprovođenju
E 3.15 Izvještaji o javnim konsultacijama o dokumentima javnih politika javno su dostupni	Praksa u sprovođenju
E 3.16 Izvještaji o javnim konsultacijama o primarnom zakonodavstvu javno su dostupni	Praksa u sprovođenju
E 3.17 Izvještaji o javnim konsultacijama sadrže sve elemente sprovedenog procesa konsultacija	Praksa u sprovođenju
E 3.18 Centralni onlajn portal za sprovođenje konsultacija redovno se koristi	Praksa u sprovođenju
E 3.19 Određena institucija Vlade redovno provjerava usklađenost sa zahtjevima za javne konsultacije	Praksa u sprovođenju
E 3.20 Nadležna ministarstva proaktivno informišu o javnim konsultacijama	Praksa u sprovođenju
E 3.21 Prečišćene verzije primarnog i sekundarnog zakonodavstva lako su dostupne onlajn i besplatno	Praksa u sprovođenju
E 3.22 Rezultati javnih konsultacija utiču na konačne prijedloge politika i propisa	Ishodi i uticaj
E 3.23 Ključni nedržavni akteri smatraju da je rad radnih grupa koje vodi Vlada transparentan i inkluzivan	Ishoid i uticaj
E 3.24 Percepcija građana o njihovoj mogućnosti da učestvuju u izradi zakona i strategija	Ishodi i uticaj

Četvrti podindikator fokusira se na transparentnost provedbe javnih politika kroz dostupnost izvještaja o praćenju provedbe i ex post evaluacija, pravovremeno obavještavanje grupa na koje se promjene odnose o predstojećim izmjenama pravnog okvira, kao i uključivanje nedržavnih aktera u parlamentarne rasprave putem javnih saslušanja. Monitoring ovog podindikatora zasniva se na analizi strateškog okvira, propisa te web stranica i dokumenata relevantnih institucija. Za procjenu rezultata i uticaja, istraživači provode tri intervjua s ključnim informantima iz reda nedržavnih aktera koji su učestvovali na javnim saslušanjima koje je organizovao parlament.

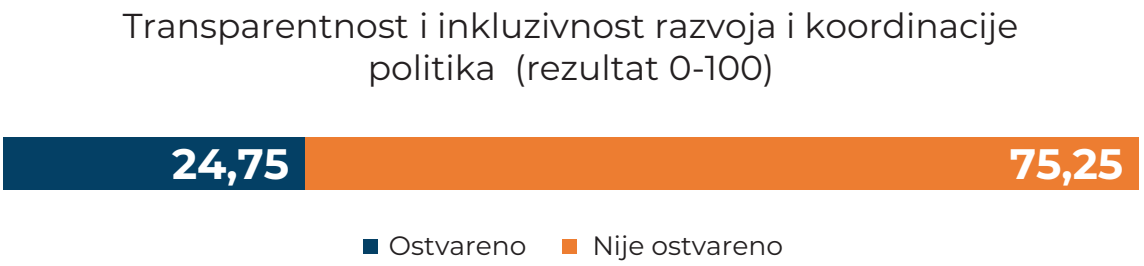
Tabela 5: Elementi indikatora u okviru podindikatora 4

Elementi indikatora: broj i naziv	Tip
E 4.1 Postoji važeći strateški dokument koji predviđa transparentnost i inkluzivnost praksi praćenja i vrednovanja politika	Strategija i javne politike
E 4.2 Propisi predviđaju unaprijed informisanje zainteresovanih grupa o predstojećim izmjenama pravnog okvira	Zakonodavstvo
E 4.3 Poslovnik Skupštine predviđa učestvovanje zainteresovanih strana u parlamentarnim saslušanjimas	Zakonodavstvo
E 4.4 Nadležna ministarstva unaprijed informišu zainteresovane strane o predstojećim izmjenama pravnog okvira	Praksa u sprovođenju
E 4.5 Nadležna ministarstva redovno objavljuju izvještaje o praćenju sprovođenja dokumenata javnih politika	Praksa u sprovođenju
E 4.6 Izvještaji o praćenju sprovođenja politika prilagođeni su građanima	Praksa u sprovođenju
E 4.7 Nadležna ministarstva objavljuju ex-post evaluacije sprovođenja politika	Praksa u sprovođenju
E 4.8 Ex-post evaluacije sprovođenja politika koriste eksterne podatke i informacije koje su proizveli nedržavni akteri	Praksa u sprovođenju
E 4.9 Parlament uključuje zainteresovane strane, pogođene grupe i druge nedržavne aktere u parlamentarna saslušanja	Praksa u sprovođenju
E 4.10 Onlajn transparentnost rada Parlamenta	Praksa u sprovođenju
E 4.11 Ključni nedržavni akteri smatraju da je uključivanje zainteresovanih strana u parlamentarna saslušanja djelotvorno	Ishodi i uticaj

II. TRANSPARENTNOST I INKLUZIVNOST RAZVOJA I KOORDINACIJE POLITIKA

Ovaj dio predstavlja rezultate procjene za Bosnu i Hercegovinu. Svaki pododjeljak prikazuje rezultate za jedan podindikator (ukupno četiri), počevši od kratkog pregleda dešavanja od posljednjeg PAR Monitor izvještaja za 2021/2022. godinu. Nakon toga slijedi detaljna procjena elemenata podindikatora, počevši od okvira javnih politika, zakonodavnog i institucionalnog okvira, zatim analiza prakse u njihovoj provedbi, a na kraju rezultata i uticaja. Procjena svakog podindikatora završava grafikonom koji prikazuje dodijeljene bodove.

Grafikon u nastavku prikazuje ukupne rezultate za oblast razvoja i koordinacije politika u Bosni i Herceogvini, mjerene na skali od 0 do 100 bodova.

II.1 Transparentnost i inkluzivnost procesa donošenja odluka Vlade

Princip 2: Javne politike su koherentne i djelotvorno koordinisane od strane Vlade; odluke se pripremaju i komuniciraju na jasan i transparentan način.

***Dodijeljeni bodovi u okviru podindikatora 1*:**
***Inkluzivnost i transparentnost procesa donošenja odluka Vlade*[2]**

Element	Tip	Rezultat
E 1.1 Postoji važeći strateški dokument kojim je predviđeno unapređenje transparentnosti procesa donošenja odluka u Vladi	Strategija i javne poliitke	0,5/0,5
E 1.2 Propisima je utvrđena transparentnost procesa donošenja odluka u vladi	Zakonodavstvo	0,75/1
E 1.3 Vlada redovno objavljuje tačke dnevnog reda, zapisnike i saopštenja sa svojih sjednica na internetu	Praksa u sprovođenju	1,5/2
E 1.4 Vlada redovno objavljuje odluke sa svojih sjednica na internetu	Praksa u sprovođenju	1,25/2,5
E 1.5 Ključni nedržavni akteri smatraju da je proces donošenja odluka u Vladi transparentan	Ishodi i uticaj	2,25/3
Ukupan rezultat za podindikator 1		**6,25/9**

Stanje

Od prethodnog WeBER ciklusa monitoringa, uočen je ograničen napredak u pogledu transparentnosti donošenja odluka u vladi. Vijeće ministara BiH zadržalo je praksu proaktivnog objavljivanja dnevnih redova i saopćenja za javnost, dok su dnevni redovi tokom cijelog posmatranog perioda aktuelnog monitoringa dosljedno objavljivani prije održavanja svih posmatranih sjednica. Istovremeno, i dalje su prisutni glavni nedostaci utvrđeni u prethodnom ciklusu monitoringa. Zapisnici sa sjednica vlade i dalje nisu javno dostupni, a usvojene odluke i dalje se objavljuju sa zakašnjenjem putem „Službenog glasnika Bosne i Hercegovine“, umjesto u roku od sedam dana od njihovog usvajanja. Shodno tome, transparentnost je unaprijeđena samo u ograničenoj mjeri, dok je javnosti i dalje omogućen ograničen uvid u sam proces donošenja odluka.

2 Prvi podindikator fokusira se na sljedeće SIGMA podprincipe: Centralni nivo Vlade (CNV) omogućava i olakšava koordinaciju politika između ministarstava i relevantnih institucija kako bi se obezbijedila ukupna koherentnost politika i bolji i održiviji ishodi politika; odluke Vlade se pripremaju, odobravaju i prate na transparentan, djelotvoran i blagovremen način, na osnovu jasnih pravila i procedura, kroz relevantne strukture za donošenje odluka, uključujući sjednice Vlade.

Strateški okvir reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini prepoznaje transparentnost donošenja odluka u vladi kao važan reformski cilj. Akcioni plan reforme javne uprave u okviru Strateškog okvira 2018–2027. godine uključuje mjere usmjerene na jačanje transparentnosti, učešća, odgovornosti, donošenja odluka zasnovanog na dokazima i koordinacije, uz jasno utvrđene nadležnosti za njihovu provedbu. Time je osigurana adekvatna strateška osnova za unapređenje transparentnosti procesa donošenja odluka u vladi.

Pravni okvir samo djelimično operacionalizuje ova strateška opredjeljenja. Poslovnik o radu Vijeća ministara BiH uređuje javnost rada ove institucije i predviđa informisanje javnosti putem saopćenja za javnost, konferencija za medije i drugih komunikacijskih kanala. Također predviđa objavljivanje materijala povezanih s dnevnim redom i odluka, uz mogućnost da sjednice, kada je to primjereno, budu otvorene za javnost. Međutim, Poslovnik ne utvrđuje obavezu sistematskog objavljivanja zapisnika sa sjednica vlade. Nadalje, predviđa izuzetke od načela javnosti, uključujući ograničenja zasnovana na Zakonu o slobodi pristupa informacijama [3] i zaštiti klasifikovanih informacija.

Nalazi monitoringa ukazuju na to da je Vijeće ministara BiH uspostavilo dosljednu praksu proaktivnog objavljivanja informacija povezanih sa svojim sjednicama. Tokom perioda monitoringa, sve posmatrane sjednice bile su najavljene unaprijed, uz objavljivanje dnevnih redova prije njihovog održavanja, a nakon svake sjednice objavljeno je saopćenje za javnost o usvojenim odlukama. Ova praksa doprinosi transparentnosti i predvidivosti rada Vijeća ministara omogućavajući javnosti da prati pitanja o kojima se raspravlja. Međutim, zapisnici sa sjednica vlade nisu objavljivani tokom perioda monitoringa, čime je javnosti ograničen uvid u rasprave i obrazloženja na kojima se zasnivaju usvojene odluke..

Procjena također pokazuje da su usvojene odluke uglavnom javno dostupne putem Službenih novina Bosne i Hercegovine, koje su dostupne bez naknade. Ipak, objavljivanje ovih odluka ne vrši se u roku od sedam dana od njihovog usvajanja, kako je predviđeno metodologijom indikatora. Umjesto toga, odluke se objavljuju tek nakon okončanja administrativne procedure potpisivanja i objavljivanja, čime se umanjuje pravovremenost javnog pristupa odlukama vlade.

Percepcije ključnih nedržavnih aktera u potpunosti su u skladu s nalazima analize dostupne dokumentacije. Svi intervjuisani akteri ocijenili su dnevne redove sjednica vlade transparentnim i složili se da Vijeće ministara redovno informiše javnost o svojim odlukama putem saopćenja za javnost. Također su ocijenili da su usvojene odluke uglavnom transparentne, iako su istakli da su objavljene informacije često ograničene u pogledu nivoa detalja. Istovremeno, svi intervjuisani akteri složili su se da nedostatak javno dostupnih zapisnika predstavlja glavni nedostatak postojećeg okvira transparentnosti,

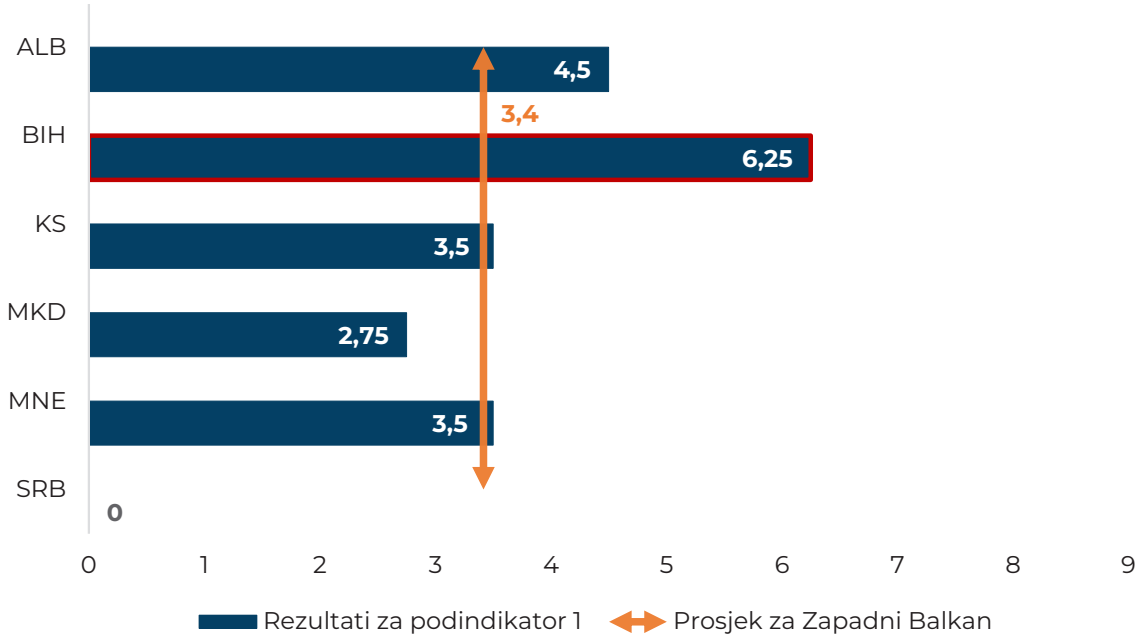
3 Zakon o Slobodi pristupa informacijama: https://www.pufbih.ba/v1/public/upload/zakoni/1e78c-zakon-o-slobodi-pristupa-informacijama-ispravan-tekst.pdf

jer onemogućava javnosti smislen uvid u rasprave i obrazloženja na kojima se zasnivaju usvojene odluke.

Sveukupno, nalazi ukazuju na to da je Vijeće ministara BiH uspostavilo dosljednu praksu proaktivnog objavljivanja informacija o svom radu, posebno putem dnevnih redova, saopćenja za javnost i objavljivanja usvojenih odluka. Međutim, nedostatak javno dostupnih zapisnika i zakašnjelo objavljivanje usvojenih odluka i dalje ograničavaju ukupnu transparentnost procesa donošenja odluka u vladi, uprkos postojanju adekvatnog strateškog okvira i uglavnom pozitivnoj primjeni drugih aspekata proaktivnog objavljivanja informacija.

KAKAV JE REZULTAT BOSNE I HERCEGOVINE U ODNOSU NA REGION?

Podindikator 1: Transparentnost i inkluzivnost procesa donošenja odluka Vlade (maksimalan rezultat 9)

II.2 Transparentnost planiranja i izvještavanja vlade

Princip 3: Vlada planira i prati javne politike na djelotvoran i inkluzivan način, u skladu sa fiskalnim prostorom Vlade.

***Dodijeljeni bodovi u okviru podindikatora 2*:**
***Transparentnost planiranja i izvještavanja vlade*[4]**

Element	Tip	Rezultat
E 2.1 Postoji važeći strateški dokument koji predviđa unapređenje prakse planiranja i izvještavanja Vlade	Strategija i javne politike	0,5/0,5
E 2.2 Propisi propisuju javnu dostupnost planskih dokumenata Vlade i izvještaja o njihovom sprovođenju	Zakonodavstvo	0/0,5
E 2.3 ropisi propisuju javnu dostupnost planova Vlade u oblasti evropskih integracija i izvještaja o njihovom sprovođenju	Zakonodavstvo	0/0,5
E 2.4 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje svoje godišnje programe rada	Praksa u sprovođenju	0,75/1,5
E 2.5 Vlada blagovremeno objavljuje svoj program	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 2.6 Program i planovi rada Vlade sadrže indikatore učinka za praćenje ostvarenje rezultata	Praksa u sprovođenju	1,5/1,5
E 2.7 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje izvještaje o sprovođenju svojih planova rada	Praksa u sprovođenju	0,75/1,5
E 2.8 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje izvještaje o sprovođenju svog programa	Praksa u sprovođenju	0/1.5
E 2.9 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje svoje planove o evropskim integracijama	Praksa u sprovođenju	0/1.5
E 2.10 Vlada redovno i blagovremeno objavljuje svoje izvještaje o sprovođenju svojih planova o evropskim integracijama	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 2.11 Izvještaji Vlade o sprovođenju njenih programa i planova rada uključuju procjene ostvarenja ključnih rezultata i indikatora učinka	Praksa u sprovođenju	1/2
E 2.12 Planovi i izvještaji Vlade prilagođeni su građanima	Praksa u sprovođenju	0/1,5

4 Drugi podindikator fokusira se na sljedeće SIGMA podprincipe: dokumenti za planiranje politika ispunjavaju zahtjeve kvaliteta i sadrže odgovarajuću analizu i informacije, uključujući ciljeve politika, indikatore sa ciljnim vrijednostima i okvir za praćenje. Izrađuju se na participativan način i javno su dostupni; učinak i rezultati, uključujući ostvarenje ciljeva politika i indikatora ishoda, redovno se prate i o njima se izvještava; izvještaji o praćenju objavljuju se blagovremeno kako bi se omogućio javni nadzor; Vlada djelotvorno sprovodi planove evropskih integracija kroz prioritizaciju i procjenu troškova obaveza povezanih sa evropskim integracijama, uzimajući u obzir raspoložive resurse i kapacitete uprave..

E 2.13 Podaci sadržani u izvještajima Vlade o sprovođenju planova rada dostupni su u otvorenom formatu	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 2.14 Ključni nedržavni akteri smatraju da su aktivnosti Vlade u oblasti planiranja i izvještavanja transparentne, blagovremen i prilagođene građanima	Ishod i uticaji	0/3
Ukupan rezultat za podindikator 2		**4,5/20**

Stanje

Strateški okvir reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini pruža adekvatnu osnovu za unapređenje vladinog planiranja i izvještavanja. U praksi, Vijeće ministara BiH redovno objavljuje svoje godišnje programe rada i godišnje izvještaje o njihovoj realizaciji, iako njihovo usvajanje i objavljivanje nisu uvijek pravovremeni. Istovremeno, pravni okvir ne propisuje obavezu proaktivnog objavljivanja planskih dokumenata, Bosna i Hercegovina i dalje nema sveobuhvatan planski dokument za evropske integracije, dok planiranje i izvještavanje vlade ostaju nedovoljno prilagođeni građanima, a otvoreni podaci nisu dostupni.

Strateški okvir reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini prepoznaje značaj unapređenja vladinog planiranja i izvještavanja. Akcioni plan reforme javne uprave u okviru Strateškog okvira 2018–2027. godine uključuje mjere usmjerene na jačanje koherentnosti, transparentnosti, učešća, efikasnosti, praćenja i koordinacije u procesu planiranja javnih politika, uz jasno utvrđene institucionalne nadležnosti za njihovu provedbu. Time je osigurana adekvatna strateška osnova za unapređenje prakse vladinog planiranja i izvještavanja.

Međutim, pravni okvir samo djelimično podržava ova strateška opredjeljenja. Zakon o Vijeću ministara BiH i Odluka o godišnjem planiranju uređuju pripremu planskih dokumenata vlade i izvještaja o njihovoj provedbi, ali ne utvrđuju izričite obaveze u pogledu njihovog proaktivnog objavljivanja, niti definišu rokove ili formate za njihovo javno objavljivanje. Nadalje, Bosna i Hercegovina i dalje nema Nacionalni program za usvajanje pravne stečevine EU (NPAA) niti drugi sveobuhvatan vladin planski dokument za evropske integracije. Shodno tome, ni pravni okvir ni praksa provedbe ne predviđaju objavljivanje planova evropskih integracija ili izvještaja o njihovoj provedbi.

Nalazi monitoringa ukazuju na to da je Vijeće ministara BiH uspostavilo uglavnom redovnu praksu objavljivanja godišnjih programa rada i godišnjih izvještaja o njihovoj realizaciji. Ipak, objavljivanje ovih dokumenata nije u potpunosti pravovremeno. Godišnji programi rada uglavnom se objavljuju ubrzo nakon usvajanja, ali ne u roku koji je propisan metodologijom. Nadalje, i

Godišnji program rada i Srednjoročni program rada usvojeni su nakon rokova utvrđenih važećim propisima, što je također uticalo na pravovremenost njihovog objavljivanja. Slično tome, godišnji izvještaji o realizaciji objavljuju se redovno, ali ne u propisanom roku. Tokom perioda monitoringa nisu bili javno dostupni izvještaji o realizaciji Srednjoročnog programa rada Vijeća ministara BiH, iako važeći propisi predviđaju obavezu godišnjeg izvještavanja. Kvalitet vladinih planskih dokumenata pokazuje određena pozitivna kretanja. Godišnji programi rada sadrže mjerljive pokazatelje učinka, uključujući početne i ciljne vrijednosti, čime se omogućava praćenje napretka u odnosu na unaprijed definisane ciljeve. Međutim, ovakav pristup zasnovan na rezultatima nije dosljedno primijenjen u izvještavanju o realizaciji. Iako analizirani godišnji izvještaj pruža kvalitativne procjene napretka i opisuje ostvarivanje ključnih rezultata, u njemu se ne izvještava sistematski o ostvarenju unaprijed definisanih pokazatelja učinka ili mjerljivih ciljeva, čime je ograničena njegova korisnost za procjenu učinka javnih politika.

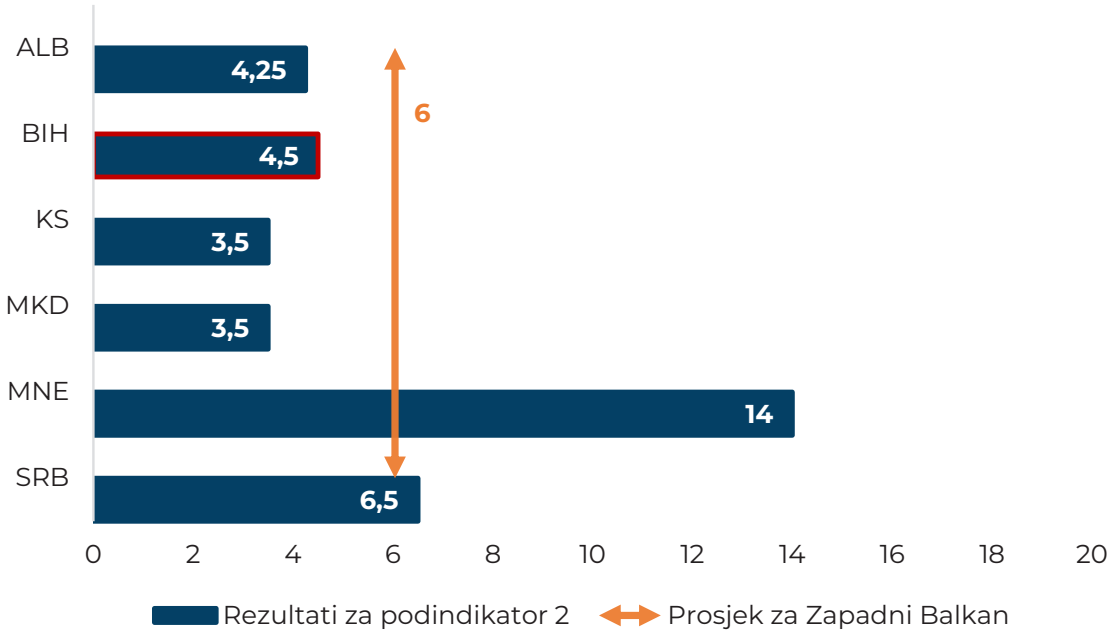
Procjena je također utvrdila značajne nedostatke u pogledu pristupačnosti i upotrebljivosti planskih dokumenata i izvještaja. Analizirani programi rada i izvještaji o realizaciji pretežno su napisani tehničkim i birokratskim jezikom, bez pojednostavljenih sažetaka, grafičkih prikaza ili drugih elemenata koji bi građanima olakšali njihovo razumijevanje. Nadalje, analizirani izvještaj o realizaciji dostupan je samo u PDF formatu, dok na web stranicama vlade nisu dostupni podaci u mašinski čitljivom formatu. Bosna i Hercegovina također nema nacionalni portal otvorenih podataka putem kojeg bi takve informacije mogle biti dostupne u formatima pogodnim za ponovnu upotrebu.

Percepcije ključnih nedržavnih aktera uglavnom su u skladu s nalazima analize dostupne dokumentacije. Intervjuisani akteri izrazili su različita mišljenja u pogledu transparentnosti i pravovremenosti vladinog planiranja i izvještavanja, priznajući da su ključni planski dokumenti i izvještaji uglavnom dostupni, ali dovodeći u pitanje da li se objavljuju dovoljno pravovremeno i da li sama dostupnost dokumenata osigurava stvarnu transparentnost. Istovremeno, svi intervjuisani akteri složili su se da vladini planski dokumenti i izvještaji nisu prilagođeni građanima, naglašavajući da su prvenstveno namijenjeni institucionalnoj publici i da ih šira javnost i dalje teško razumije.

Sveukupno, nalazi ukazuju na to da je Bosna i Hercegovina uspostavila adekvatan strateški okvir i da uglavnom redovno objavljuje ključne vladine planske dokumente i izvještaje. Međutim, nedostaci u pravnom okviru, kašnjenja u usvajanju i objavljivanju ključnih planskih dokumenata, nepostojanje sveobuhvatnog planskog okvira za evropske integracije, ograničeno izvještavanje o ostvarenju pokazatelja učinka, nedovoljna prilagođenost građanima te nepostojanje otvorenih podataka i dalje ograničavaju ukupnu transparentnost i dostupnost aktivnosti vladinog planiranja i izvještavanja.

KAKAV JE REZULTAT BOSNE I HERCEGOVINE U ODNOSU NA REGION?

Podindikator 2: Transparentnost vladinog planiranja i izvještavanja (maksimalan rezultat 20)

II.3 Transparentnost i inkluzivnost procesa kreiranja javnih politika i izrade propisa

Princip 4: Javne politike razvijaju se na osnovu dokaza i analiza, uz primjenu jasnih i dosljednih pravila za izradu propisa; zakoni i drugi propisi lako su dostupni.

Princip 5: Sve ključne vanjske i unutrašnje zainteresovane strane, kao i šira javnost, aktivno se konsultuju tokom razvoja javnih politika.

Dodijeljeni bodovi po elementima podindikatora 3: Transparentnost i inkluzivnost procesa kreiranja javnih politika i izrade propisa[5]

Element	Tip	Rezultat
E 3.1 Na snazi je strateški dokument kojim je predviđeno unapređenje transparentnosti i inkluzivnosti procesa kreiranja javnih politika i izrade propisa.	Strategija i javne politike	0,5/0,5
E 3.2 Propisima je predviđena transparentnost i inkluzivnost procesa kreiranja javnih politika i izrade propisa.	Zakonodavstvo	1,5/3
E 3.3 Propisima su utvrđeni minimalni zahtjevi u pogledu konsultacija.	Zakonodavstvo	3/3,75
E 3.4 Propisima je predviđen online pristup konsolidovanim verzijama svih dokumenata javnih politika i propisa, bez naknade.	Zakonodavstvo	0/1,5
E 3.5 Propisima je utvrđena obavezna ex ante procjena uticaja, uključujući procjenu uticaja na rodnu ravnopravnost, tokom kreiranja javnih politika, kao i obaveza objavljivanja izvještaja o procjeni uticaja.	Zakonodavstvo	0/1,75

5 Treći podindikator fokusira se na sljedeće SIGMA podprincipe: Uspostavljena je i u praksi se primjenjuje politika na nivou cijele vlade usmjerena na unapređenje kvaliteta regulative, kreiranje javnih politika zasnovano na dokazima i inkluzivno kreiranje javnih politika tokom razvoja javnih politika i izrade propisa; Uspostavljene su procedure koje se dosljedno primjenjuju i prate kako bi se omogućile proaktivne i djelotvorne javne konsultacije sa zainteresovanim stranama i širom javnošću, omogućavajući privrednim subjektima, nevladinim organizacijama i građanima, uključujući ranjive grupe, da učestvuju u kreiranju javnih politika i daju svoj doprinos; Svi primarni i sekundarni propisi, uključujući konsolidovane verzije, lako su dostupni i bez naknade putem centralne online baze podataka. Administrativne smjernice, obrasci i materijali od ključnog značaja za postupanje u skladu s propisima lako su dostupni privrednim subjektima i građanima; Procjena uticaja propisa (RIA), ili drugi slični instrumenti, usvojeni su i sistematski se koriste kao podrška razvoju javnih politika, olakšavanje konsultacija i informisanje procesa donošenja odluka u svim ključnim fazama kreiranja javnih politika, obuhvatajući primarne i sekundarne propise, uključujući, kada je potrebno, uticaj na okoliš i klimu; Konsultacije sa širom javnošću provode se na pristupačan i transparentan način; Ministarstva vode konstruktivan dijalog s ključnim vanjskim zainteresovanim stranama te prikupljaju, analiziraju i koriste sve dostavljene komentare i odgovore prilikom finalizacije prijedloga javnih politika. Transparentno izvještavaju o rezultatima procesa javnih konsultacija i o tome na koji način su stavovi učesnika u konsultacijama oblikovali i uticali na javnu politiku; Svi mogući uticaji prijedloga javnih politika sistematski se analiziraju; ulažu se razumni napori da se ključni uticaji kvantifikuju i izraze u novčanoj vrijednosti, uključujući dodatne troškove za državni budžet, privredne subjekte i građane; Ministarstva imaju jasna interna pravila i procedure za efikasno planiranje i upravljanje procesom razvoja javnih politika i izrade propisa.

E 3.6 Postoji nadležna institucija vlade zadužena za provjeru usklađenosti sa zahtjevima u pogledu konsultacija.	Institucionalni okvir	0/0,75
E 3.7 Ex ante procjene uticaja, uključujući procjene uticaja na rodnu ravnopravnost, dosljedno se primjenjuju tokom izrade dokumenata javnih politika.	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 3.8 Ex ante procjene uticaja, uključujući procjene uticaja na rodnu ravnopravnost, dosljedno se primjenjuju tokom izrade primarnih propisa.	Praksa u sprovođenju	0/2
E 3.9 Izvještaji o provedenim ex ante procjenama uticaja tokom izrade primarnih propisa redovno se objavljuju online, zajedno s nacrtima dokumenata.	Praksa usprovođenju	0/1,5
E 3.10 Objavljeni izvještaji o provedenim ex ante procjenama uticaja tokom izrade primarnih propisa sadrže ključne informacije.	Praksa u sprovođenju	0/2,5
E 3.11 Nedržavni akteri učestvuju u radnim grupama koje formira vlada za razvoj javnih politika i izradu propisa.	Praksa u sprovođenju	0/2
E 3.12 Procedure i odluke radnih grupa su transparentne.	Praksa u sprovođenju	0/2,5
E 3.13 Javne konsultacije o dokumentima javnih politika i primarnim propisima redovno se provode.	Praksa u sprovođenju	0/2
E 3.14 Javne konsultacije provode se u ranoj fazi razvoja javnih politika.	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 3.15 Izvještaji o javnim konsultacijama o dokumentima javnih politika javno su dostupni.	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 3.16 Izvještaji o javnim konsultacijama o primarnim propisima javno su dostupni.	Praksa u sprovođenju	1,5/1,5
E 3.17 Izvještaji o javnim konsultacijama sadrže sve elemente provedenog procesa konsultacija.	Praksa u sprovođenju	0/3,75
E 3.18 Centralni online portal za konsultacije redovno se koristi za provođenje konsultacija.	Praksa u sprovođenju	2,25/2,25
E 3.19 Nadležna institucija vlade redovno provjerava usklađenost sa zahtjevima u pogledu javnih konsultacija.	Praksa u sprovođenju	0/1.5
E 3.20 Resorna ministarstva proaktivno informišu javnost o javnim konsultacijama.	Praksa u sprovođenju	0/2,5
E 3.21 Konsolidovane verzije primarnih i sekundarnih propisa lako su dostupne online i bez naknade.	Praksa usprovođenju	1/1,5
E 3.22 Rezultati javnih konsultacija utiču na konačne prijedloge javnih politika i propisa.	Ishod i uticaji	0/3,75
E 3.23 Ključni nedržavni akteri smatraju radnih grupa koje formira vlada transparentnim i inkluzivnim.	Ishod i uticaji	2/3
E 3.24 Percepcija građana o mogućnostima njihovog učešća u izradi zakona i strategija.	Ishod i uticaji	1/4
Ukupan rezultat za podindikator 3		**12,75/52**

Stanje

Bosna i Hercegovina je uspostavila solidan strateški okvir i relativno sveobuhvatnu regulatornu osnovu za osiguravanje transparentnosti i inkluzivnosti u procesu kreiranja javnih politika i izrade propisa, posebno kroz Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa i platformu eKonsultacije. U praksi, javne konsultacije uglavnom se provode na osnovu jasnih proceduralnih pravila, dok se izvještaji o konsultacijama objavljuju, a elektronsko učešće omogućeno je putem centralne platforme za konsultacije. Međutim, i dalje postoje značajni nedostaci. Uključivanje zainteresovanih strana u ranoj fazi procesa ne primjenjuje se sistematski, ex ante procjene uticaja nisu sveobuhvatno uređene niti se provode u praksi, institucionalni nadzor nad ispunjavanjem zahtjeva u pogledu konsultacija nije uspostavljen, a radne grupe koje formira vlada djeluju bez jasnih pravila o transparentnosti ili učešću nedržavnih aktera. Pored toga, konsolidovane verzije propisa nisu sistematski dostupne putem zvaničnih izvora. Shodno tome, iako regulatorni okvir pruža solidnu osnovu za participativno kreiranje javnih politika, njegova primjena i dalje nije ujednačena, a cjelokupan proces kreiranja javnih politika samo je djelimično transparentan, inkluzivan i zasnovan na dokazima.

Strateški okvir reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini prepoznaje transparentnost, kreiranje javnih politika zasnovano na dokazima i učešće zainteresovanih strana kao ključne komponente reforme javne uprave. Akcioni plan reforme javne uprave u okviru Strateškog okvira 2018–2027.[6] uključuje mjere usmjerene na unapređenje kvaliteta i koordinacije razvoja javnih politika, jačanje institucionalnih kapaciteta i osiguravanje veće transparentnosti i inkluzivnosti kroz cijeli ciklus javnih politika. Poseban naglasak stavljen je na unapređenje mehanizama javnih konsultacija, jačanje saradnje s civilnim društvom, razvoj elektronskih platformi za konsultacije, osiguravanje proaktivnog objavljivanja informacija o procesima konsultacija i izvještajima o njihovom provođenju te uspostavljanje mehanizama za praćenje ispunjavanja zahtjeva u pogledu konsultacija. Nadležnosti i pokazatelji za ove mjere jasno su definisani, čime je osigurana adekvatna strateška osnova za unapređenje transparentnosti i inkluzivnosti u procesu kreiranja javnih politika i izrade propisa.

Pravni okvir u velikoj mjeri podržava ova strateška opredjeljenja, uređujući javne konsultacije za dokumente javnih politika i propise koje pripremaju institucije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa utvrđuju obavezu konsultovanja zainteresovanih strana tokom cijelog procesa izrade propisa, pružaju mogućnost šireg učešća javnosti putem platforme eKonsultacije i obavezuju institucije da pripreme

6 Akcioni plan reforme javne uprave u okviru Strateškog okvira 2018–2027 - https://parco.gov.ba/wp-content/uploads/2016/08/BOSANSKI-AP-JULI-2020.pdf

izvještaje o konsultacijama u kojima obrazlažu način na koji su komentari zainteresovanih strana uzeti u obzir. Regulatorni okvir također utvrđuje sveobuhvatne minimalne standarde konsultacija, uključujući minimalne rokove za konsultacije, objavljivanje nacrta dokumenata, korištenje više kanala za konsultacije i obavezno izvještavanje o rezultatima konsultacija. Ove odredbe predstavljaju solidnu proceduralnu osnovu za provođenje transparentnih i inkluzivnih konsultacija tokom razvoja javnih politika.

Uprkos ovim prednostima, u regulatornom okviru i dalje postoje značajni nedostaci. Postojeća pravila ne uređuju transparentnost rada radnih grupa koje formira vlada za izradu dokumenata javnih politika i propisa, niti zahtijevaju uključivanje predstavnika civilnog društva ili drugih nedržavnih aktera u takve grupe, niti utvrđuju transparentne procedure za njihov odabir. Slično tome, pravni okvir ne propisuje sistematsko objavljivanje konsolidovanih verzija propisa ili dokumenata javnih politika online, dok besplatan pristup konsolidovanim tekstovima propisa nije sveobuhvatno uređen. Iako pravila o konsultacijama zahtijevaju od institucija da tokom izrade propisa razmotre različite kategorije uticaja propisa, njima nije uspostavljen sveobuhvatan i obavezujući sistem ex ante procjene uticaja, uključujući obavezne procjene uticaja na rodnu ravnopravnost ili objavljivanje posebnih izvještaja o procjeni uticaja. Nadalje, nijednoj instituciji centra vlade nije dodijeljena odgovornost za sistematsku provjeru poštivanja zahtjeva u pogledu konsultacija tokom razvoja javnih politika.

Procjena provedbe pokazuje značajan jaz između regulatornog okvira i administrativne prakse. Tokom posmatranog perioda, samo je jedan od četiri zakona koje je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine bio predmet eksternih javnih konsultacija, dok nijedan dokument javnih politika nije usvojen. Nisu utvrđene rane konsultacije sa zainteresovanim stranama prije izrade nacrta propisa, što ukazuje na to da se konsultacije i dalje organizuju prvenstveno u kasnijim fazama procesa izrade propisa. Shodno tome, učešće javnosti ostaje ograničeno uprkos postojanju uspostavljenog okvira za konsultacije.

Međutim, tamo gdje su konsultacije provedene, proceduralni zahtjevi uglavnom su poštovani. Proces konsultacija proveden je putem platforme eKonsultacije, nacrti dokumenata bili su javno dostupni, komentari su se mogli dostavljati elektronskim putem, a konačni izvještaj o konsultacijama je objavljen. Izvještaj je sveobuhvatno obuhvatio proces konsultacija, iako tokom perioda konsultacija nisu zaprimljeni komentari, zbog čega nije bilo moguće procijeniti u kojoj su mjeri komentari zainteresovanih strana uticali na konačni prijedlog propisa. Slično tome, budući da komentari nisu dostavljeni, procjenom nije bilo moguće utvrditi da li izvještaji o konsultacijama sistematski pružaju povratne informacije o pojedinačnim prijedlozima ili obrazlažu njihovo prihvatanje ili odbijanje.

Procjena je također utvrdila značajne nedostatke u pogledu kreiranja javnih politika zasnovanog na dokazima. Ex ante procjene uticaja nisu izričito propisane

regulatornim okvirom niti se sistematski provode u praksi. Shodno tome, nisu pronađeni dokazi o procjenama uticaja koje prate dokumente javnih politika ili propise, niti o posebnim procjenama uticaja na rodnu ravnopravnost. Također, izvještaji o ex ante procjenama uticaja se ne objavljuju, čime je ograničena transparentnost analitičke osnove za donošenje odluka u vladi.

Institucionalni mehanizmi koji podržavaju participativno kreiranje javnih politika također su nedovoljno razvijeni. Radne grupe koje formira vlada uglavnom se uspostavljaju interno u okviru pojedinačnih institucija, a ne kao formalni participativni mehanizmi. Pravni okvir ne zahtijeva uključivanje nedržavnih aktera, a monitoring nije utvrdio primjere formalnog učešća vanjskih članova u posmatranim slučajevima. Rad ovih grupa također karakteriše ograničena transparentnost, budući da odluke o njihovom osnivanju, sastav članstva te zapisnici ili izvještaji sa njihovih sastanaka uglavnom nisu javno dostupni.

Procjena nadalje pokazuje da je proaktivno informisanje zainteresovanih strana i dalje ograničeno. Resorne institucije se uglavnom oslanjaju isključivo na portal eKonsultacije za najavljivanje procesa konsultacija, dok se drugi kanali komunikacije, poput web stranica institucija, društvenih mreža, obavještenja putem e-maila ili tradicionalnih medija, rijetko koriste radi povećanja informisanosti javnosti i podsticanja učešća. Ipak, tamo gdje se konsultacije provode, platforma eKonsultacije funkcioniše djelotvorno, omogućavajući pristup materijalima za konsultacije, elektronsko dostavljanje komentara i objavljivanje konačnih izvještaja o konsultacijama.

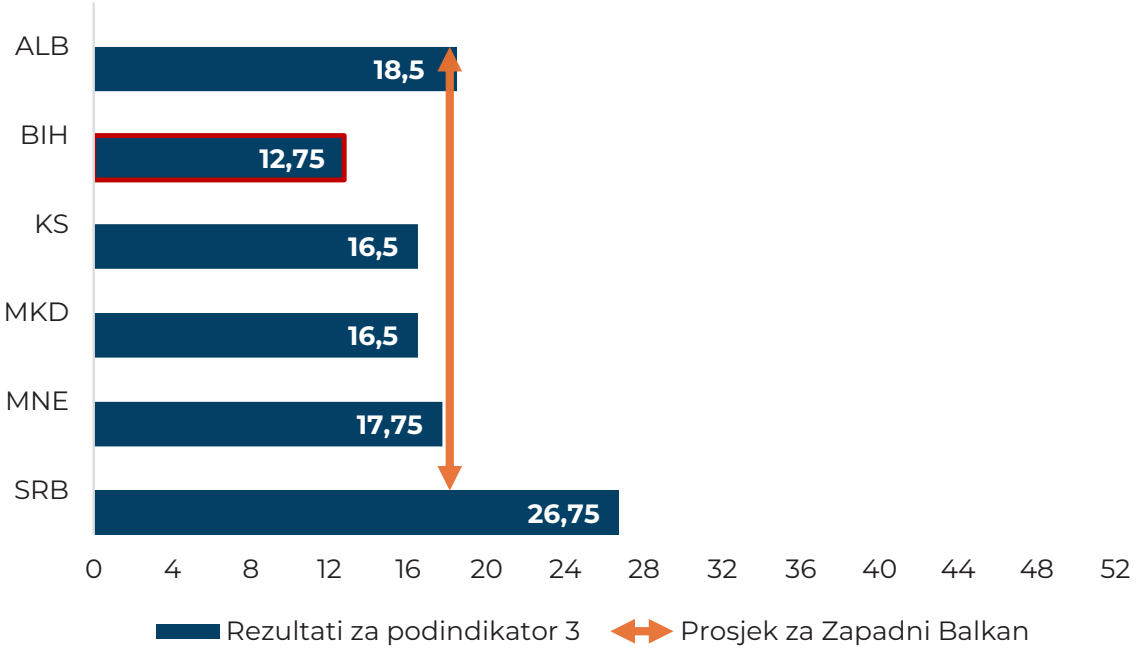
Dostupnost propisa pokazuje mješovite rezultate. Zakonski i podzakonski akti uglavnom su dostupni online bez naknade, a zvanične baze podataka omogućavaju pretraživanje prema više kriterija, čime se poboljšava njihova pristupačnost korisnicima. Međutim, konsolidovane verzije propisa nisu sistematski dostupne putem zvaničnih izvora vlade. Iako se određeni konsolidovani tekstovi mogu pronaći na web stranicama pojedinačnih institucija, ova praksa nije sveobuhvatna niti je podržana jasnom zakonskom obavezom.

Percepcije ključnih nedržavnih aktera uglavnom dopunjuju nalaze analize dostupne dokumentacije. Intervjuisani akteri koji su imali iskustvo učešća u radnim grupama koje formira vlada uglavnom su saradnju s resornim ministarstvima ocijenili konstruktivnom, navodeći da institucije obično razmatraju prijedloge koje dostavljaju nedržavni akteri i pružaju obrazloženja kada prijedlozi nisu prihvaćeni. Istovremeno, istakli su da se dokumenti i odluke proizašli iz rada ovih grupa ne dostavljaju dosljedno učesnicima, što odražava nepostojanje formalnih zahtjeva u pogledu transparentnosti. Istraživanje percepcije javnosti također ukazuje na umjeren nivo povjerenja u mogućnosti učešća, pri čemu se 44% ispitanika slaže da imaju mogućnost učestvovati u izradi zakona i strategija u Bosni i Hercegovini.

Sveukupno, nalazi ukazuju na to da je Bosna i Hercegovina uspostavila solidan strateški okvir i relativno sveobuhvatnu regulatornu osnovu za javne konsultacije. Međutim, ovi mehanizmi samo se djelimično primjenjuju u praksi. Ograničena primjena konsultacija, nepostojanje sistematskog ranog uključivanja zainteresovanih strana, nedostatan institucionalni nadzor, nepostojanje obaveznih ex ante procjena uticaja, nedovoljna transparentnost rada radnih grupa i nepotpuna dostupnost konsolidovanih verzija propisa i dalje ograničavaju transparentnost, inkluzivnost i kvalitet kreiranja javnih politika i izrade propisa zasnovanog na dokazima. Ovo ukazuje na postojan jaz u provedbi između postojećeg regulatornog okvira i administrativne prakse.

KAKAV JE REZULTAT BOSNE I HERCEGOVINE U ODNOSU NA REGION?

Podindikator 3: Transparentnost i inkluzivnost procesa kreiranja javnih politika i izrade propisa (maksimalan rezultat 52)

II.4 Transparentnost i inkluzivnost provedbe i evaluacije javnih politika te parlamentarnog nadzora

Princip 6: Javne politike se efikasno provode i evaluiraju, čime se unapređuju njihovi rezultati i smanjuju regulatorni troškovi i opterećenja.

Princip 7: Parlament djelotvorno nadzire proces kreiranja javnih politika od strane vlade i osigurava njihovu ukupnu usklađenost, kao i usklađenost zakonodavstva.

Dodijeljeni bodovi po elementima podindikatora 4: Transparentnost i inkluzivnost provedbe i evaluacije politika, te parlamentarnog nadzora[7]

Element	Tip	Rezultat
E 4.1 Na snazi je strateški dokument kojim je predviđena transparentnost i inkluzivnost prakse praćenja i evaluacije javnih politika	Strategija i javne politike	0/0,5
E 4.2 Propisima je predviđeno prethodno obavještavanje grupa na koje se promjene odnose o predstojećim izmjenama pravnog okvira	Zakonodavstvo	0/0,5
E 4.3 Poslovnicima parlamenta predviđeno je učešće zainteresovanih strana u parlamentarnim raspravama, u formi javnih saslušanja	Zakonodavstvo	0,5/0,5
E 4.4 Resorna ministarstva objavljuju prethodna obavještenja grupama na koje se promjene odnose o predstojećim izmjenama pravnog okvira	Praksa u sprovođenju	0/1,5
E 4.5 Resorna ministarstva redovno objavljuju izvještaje o praćenju provedbe dokumenata javnih politika	Praksa u sprovođenju	0/2,5
E 4.6 Izvještaji o praćenju provedbe javnih politika prilagođeni su građanima	Praksa u sprovođenju	0/1,25
E 4.7 Resorna ministarstva objavljuju ex post evaluacije provedbe javnih politika	Praksa u sprovođenju	0/2,5

7 Četvrti podindikator fokusira se na sljedeće SIGMA podprincipe: Nadležne institucije djelotvorno prate provedbu javnih politika i osiguravaju usklađenost s propisima na osnovu pouzdanih i relevantnih podataka, uključujući prikupljanje dokaza putem neposrednih povratnih informacija i konsultacija sa grupama na koje se promjene odnose; Ex post evaluacija važnih zakona i javnih politika sastavni je dio agende boljeg regulisanja i povezana je s analizom provedenom tokom razvoja javnih politika. Javna uprava javno objavljuje rezultate evaluacija i koristi ih kao osnovu za buduće javne politike; Privredni subjekti i građani unaprijed se obavještavaju o predstojećim izmjenama pravila i propisa koji će na njih uticati, uz ostavljanje dovoljno vremena grupama na koje se promjene odnose da se prilagode i usklade s novim regulatornim okvirom; Parlamentarni odbori razmatraju i nadziru zakonodavne inicijative, uz aktivno učešće ministara u vladi i visokih javnih službenika, te osiguravaju konsultacije s ključnim zainteresovanim stranama, istovremeno minimizirajući rizike od neprimjerenog vanjskog uticaja; Parlamentarne službe pružaju stručne savjete i podršku poslanicima pri pokretanju i izradi novih zakona, zasnovanih na dokazima i uz učešće ključnih zainteresovanih strana..

E 4.8 Ex post evaluacije provedbe javnih politika koriste vanjske podatke i informacije koje su izradili nedržavni akteri	Praksa u sprovođenju	0/2,5
E 4.9 Parlament uključuje zainteresovane strane, grupe na koje se promjene odnose i druge nedržavne aktere u javna saslušanja	Praksa u sprovođenju	0,75/2,25
E 4.10 Online transparentnost rada parlamenata	Praksa u sprovođenju	0/2
E 4.11 Ključni nedržavni akteri smatraju da je uključivanje zainteresovanih strana u javna saslušanja djelotvorno	Ishod i uticaj	0/3
Ukupan rezultat za podindikator 4		**1,25/19**

Stanje

Od prethodnog WeBER ciklusa monitoringa nisu utvrđene značajne promjene u pogledu transparentnosti i inkluzivnosti provedbe i evaluacije javnih politika te parlamentarnog nadzora. Nalazi monitoringa i dalje ukazuju na nepostojanje sistematskih izvještaja o praćenju provedbe javnih politika i ex post evaluacija, dok prethodno obavještavanje zainteresovanih strana na koje se promjene odnose prije izrade propisa i dalje nije dostupno. Javna saslušanja u parlamentu i dalje pružaju mogućnost učešća zainteresovanih strana kada se organizuju, ali njihov obuhvat ostaje ograničen, a njihov percipirani uticaj na ishode zakonodavnog procesa i dalje je skroman. Pored toga, sveobuhvatna zakonodavna dokumentacija i dalje se ne objavljuje sistematski na web stranici Parlamenta. Sveukupno, nalazi ukazuju na to da ključni strukturni nedostaci koji utiču na transparentnost, evaluaciju i parlamentarni nadzor i dalje postoje.

Strateški okvir reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini pruža samo ograničenu podršku unapređenju transparentnosti i inkluzivnosti provedbe i evaluacije javnih politika te parlamentarnog nadzora. Iako Akcioni plan reforme javne uprave u okviru Strateškog okvira 2018–2027. godine uključuje mjere koje se odnose na praćenje ispunjavanja zahtjeva u pogledu konsultacija i unapređenje dostupnosti informacija o konsultacijama, njime nije uspostavljen sveobuhvatan sistem transparentnog i inkluzivnog praćenja i evaluacije javnih politika. Stoga se strateški okvir transparentnosti prvenstveno bavi u kontekstu javnih konsultacija, a ne provedbom i evaluacijom javnih politika u širem smislu.

Pravni okvir kojim se uređuje provedba javnih politika također sadrži značajne nedostatke. Bosna i Hercegovina ne uređuje obavezu resornih ministarstava da unaprijed obavijeste grupe na koje se promjene odnose prije pokretanja izmjena pravnog okvira. Postojeća pravila o konsultacijama omogućavaju objavljivanje

obavještenja putem platforme eKonsultacij[8] nakon što proces konsultacija započne, ali ne obavezuju institucije da proaktivno informišu potencijalno pogođene zainteresovane strane prije početka formalnog procesa izrade propisa. Shodno tome, mogućnosti za rano uključivanje ostaju ograničen.

Istovremeno, parlamentarni okvir pruža čvršću osnovu za učešće zainteresovanih strana. Poslovnik Predstavničkog doma izričito omogućava parlamentarnim odborima da organizuju javna saslušanja tokom zakonodavnog procesa i pozovu predstavnike institucija, strukovnih organizacija, organizacija civilnog društva, akademske zajednice i drugih zainteresovanih strana da učestvuju. Poslovnikom se također uređuje dostavljanje mišljenja i pratećih materijala te se od parlamentarnih odbora zahtijeva da u svoje izvještaje uključe zapisnike sa javnih saslušanja, dok se istovremeno utvrđuju opći principi transparentnosti kroz objavljivanje parlamentarnih materijala, uz zakonom definisane izuzetke.

Procjena provedbe pokazuje značajne nedostatke u pogledu transparentnosti praćenja i evaluacije javnih politika. U posmatranim oblastima javnih politika, tokom posmatranog perioda nisu objavljeni izvještaji o praćenju provedbe relevantnih strateških dokumenata, iako su ti dokumenti i dalje na snazi. Shodno tome, nije bilo moguće procijeniti njihovu prilagođenost građanima. Slično tome, ni u jednoj od posmatranih oblasti javnih politika nisu utvrđene ex post evaluacije provedenih intervencija javnih politika. Nalazi stoga ukazuju na to da ex post evaluacija još uvijek nije uspostavljena kao redovna komponenta ciklusa javnih politika u Bosni i Hercegovini. Budući da ne postoje izvještaji o evaluaciji, također nema dokaza da se vanjski podaci koje su izradili nedržavni akteri ili povratne informacije grupa na koje se javne politike odnose uključuju u evaluacije javnih politika.

Monitoring također potvrđuje ograničeno proaktivno informisanje o izmjenama pravnog okvira. Za posmatrani uzorak propisa, prije početka formalnog procesa njihove izrade nisu bila dostavljena prethodna obavještenja zainteresovanim stranama na koje se promjene odnose. Postojeći izvještaji o konsultacijama izričito potvrđuju da nisu bile organizovane prethodne konsultacije, što ukazuje na to da se rano informisanje grupa na koje se promjene odnose ne provodi u posmatranim slučajevima.

Parlamentarna praksa pokazuje nešto složeniju sliku. Tokom dvanaestomjesečnog perioda monitoringa organizovano je jedno javno saslušanje u parlamentu povodom Nacrta zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću. Saslušanju su prisustvovali predstavnici organizacija civilnog društva, akademske zajednice, strukovnih udruženja i međunarodnih organizacija, što pokazuje da parlamentarne procedure pružaju mogućnost uključivanja zainteresovanih strana tamo gdje se javna saslušanja organizuju. Ipak, ograničen broj javnih saslušanja ukazuje na to da se ovaj participativni mehanizam koristi samo povremeno, a ne sistematski.

8 eKonsultacije platforma - https://ekonsultacije.gov.ba

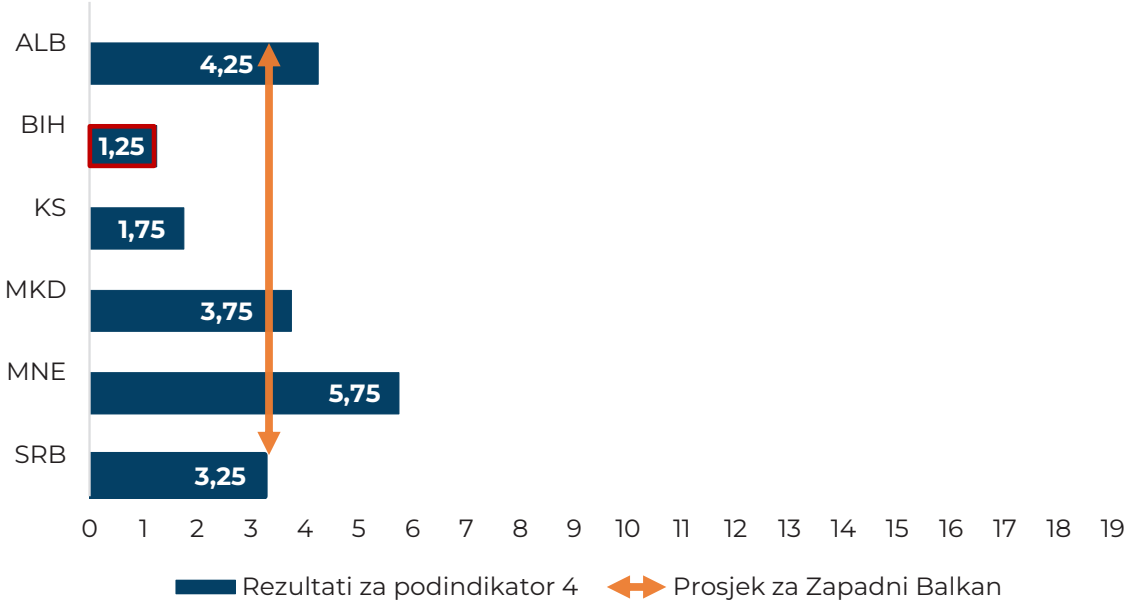
Procjena nadalje ukazuje na nedostatke u pogledu transparentnosti parlamentarnih zakonodavnih informacija. Iako su nacrti zakona uglavnom dostupni putem platforme eKonsultacije tokom konsultacija koje provodi izvršna vlast, Parlamentarna skupština ne objavljuje sistematski na svojoj web stranici sve nacrte zakona koji su u parlamentarnoj proceduri, zajedno s pratećom dokumentacijom kao što su obrazloženja, izvještaji o konsultacijama ili izvještaji o ex ante procjeni uticaja, gdje je to primjenjivo. Shodno tome, mogućnosti za kontinuirani javni nadzor nad zakonodavstvom tokom parlamentarne faze ostaju ograničene.

Percepcije ključnih nedržavnih aktera uglavnom dopunjuju ove nalaze. Intervjuisani akteri koji su učestvovali u javnim saslušanjima u parlamentu potvrdili su da takva saslušanja pružaju mogućnost da svoje stavove i prijedloge predstave parlamentarnim odborima. Međutim, izrazili su rezerve u pogledu stvarnog uticaja doprinosa zainteresovanih strana na ishode zakonodavnog procesa. Iako se prijedlozi uglavnom saslušaju tokom javnih saslušanja, učesnici su naveli da odbori ne pokazuju dosljedno da li se ti prijedlozi naknadno odražavaju u parlamentarnim raspravama, niti sistematski pružaju povratne informacije kojima bi objasnili na koji su način uzeti u obzir doprinosi zainteresovanih strana. To doprinosi percepciji da učešće na parlamentarnim javnim saslušanjima ima samo ograničen praktični uticaj.

Sveukupno, nalazi ukazuju na to da je Bosna i Hercegovina uspostavila pravni okvir koji omogućava učešće zainteresovanih strana u parlamentarnom nadzoru, ali znatno slabije mehanizme za osiguravanje transparentnosti tokom provedbe i evaluacije javnih politika. Nepostojanje sistematskih izvještaja o praćenju provedbe, nedostatak ex post evaluacija, ograničeno rano informisanje zainteresovanih strana na koje se promjene odnose, nepotpuna transparentnost parlamentarne zakonodavne dokumentacije i ograničen percipirani uticaj javnih saslušanja i dalje ograničavaju odgovornost i provedbu javnih politika zasnovanu na dokazima. Iako mogućnosti za učešće postoje u određenim fazama ciklusa javnih politika, one još uvijek nisu podržane sveobuhvatnim i dosljedno primjenjivanim sistemom transparentnog praćenja, evaluacije i parlamentarnog nadzora.

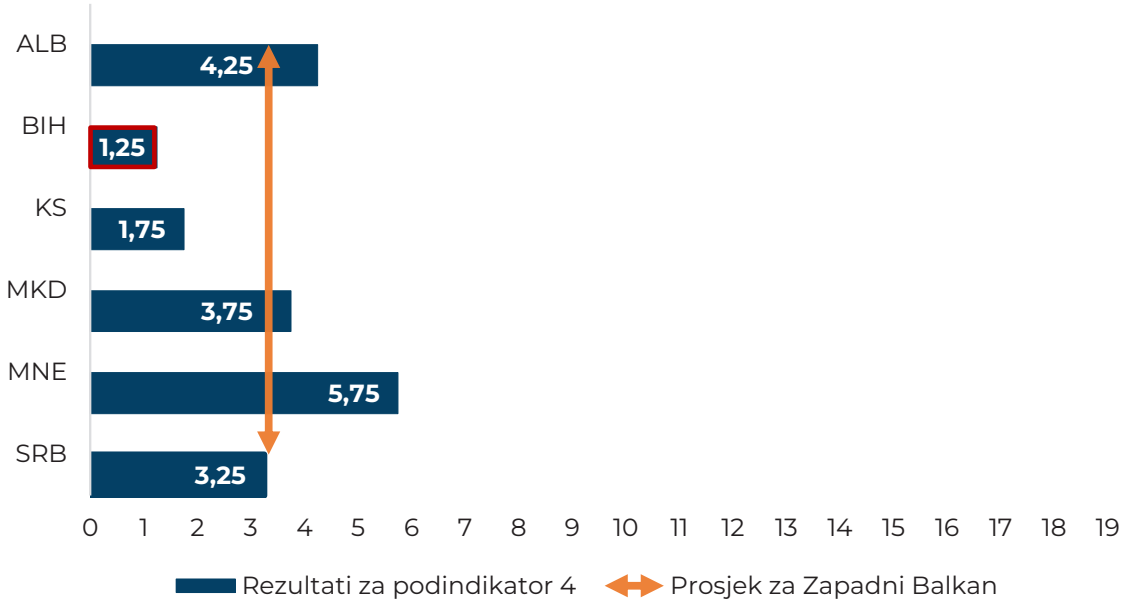
KAKAV JE REZULTAT BOSNE I HERCEGOVINE U ODNOSU NA REGION?

Podindikator 4: Transparentnost i inkluzivnost provedbe i evaluacije javnih politika te parlamentarnog nadzora (maksimalan rezultat 19)

UPOREDNI PREGLED OCJENA U OBLASTI RAZVOJ I KOORDINACIJA POLITIKA

Indikator: Transparentnost i inkluzivnost razvoja politika i propisa

Regionalni pregledni izvještaj za oblast Razvoja i koordinacija politika, sa rezultatima za sve administracije Zapadnog Balkana, dostupan je na www.par-monitor.org

II.5 Preporuke za oblast Razvoj i koordinacija politik

II.5.1 PRAĆENJE PREPORUKE IZ PAR MONITOR 2021/2022

Preporuke	*Vrsta (kratkoročne / srednjoročne/ dugoročne)*[9]	*Status*	*Obrazloženje*
1. Godišnje izvještavanje o realizaciji GARP-a trebalo bi unaprijediti kako bi uključivalo jasno prikazane rezultate ostvarene u različitim oblastima javnih politika tokom perioda izvještavanja, uključujući relevantne informacije o horizontalnim aspektima javnih politika, kao što su, između ostalog, rodna ravnopravnost, zaštita okoliša i održivi razvoj.	Kratkoročne	Djelimično implementirano	Godišnji programi rada i dalje sadrže pokazatelje učinka, dok godišnji izvještaji o realizaciji pružaju kvalitativne informacije o ostvarenim rezultatima. Međutim, izvještavanje nije sistematski povezano s unaprijed definisanim pokazateljima učinka, a horizontalni aspekti javnih politika nisu dosljedno zastupljeni u izvještavanju.
2. Vijeće ministara BiH trebalo bi objavljivati izvještaje u formatu otvorenih podataka kako bi se omogućila njihova daljnja upotreba od strane svih zainteresovanih strana te osigurati da ministarstva razviju i primjenjuju jasna interna pravila za razvoj javnih politika.	Kratkoročne	Nisu preduzete nikakve mjere	Izvještaji vlade o realizaciji i dalje se objavljuju samo u PDF formatu, dok otvoreni podaci nisu dostupni. Monitoring također nije utvrdio dokaze da su ministarstva uspostavila ili primjenjivala jasna interna pravila za razvoj javnih politika kojima bi se otklonili utvrđeni nedostaci.
3. Vijeće ministara BiH trebalo bi početi redovno objavljivati sve usvojene dokumente sa svake sjednice.	Kratkoročne	Djelimično implementirano	Vijeće ministara i dalje objavljuje dnevne redove, saopćenja za javnost i usvojene odluke. Međutim, odluke se i dalje objavljuju tek nakon završetka procedure objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, a ne u roku koji je utvrđen metodologijom, dok zapisnici i dalje nisu dostupni.
4. Metodologiju procjene uticaja propisa (RIA) trebalo bi primjenjivati, a kreiranje javnih politika zasnovano na dokazima osigurati.	Srednjoročne	Nisu preduzete nikakve mjere	Trenutni monitoring nije utvrdio postojanje sveobuhvatnog pravnog okvira kojim bi se obavezno uređivale ex ante procjene uticaja, niti dokaze o njihovoj sistematskoj primjeni u praksi. Kreiranje javnih politika zasnovano na dokazima stoga je i dalje nedovoljno razvijeno.
5. Institucije bi trebale koristiti sve dostupne kanale za najavljivanje konsultacija (uključujući web stranice, portal e-uprave, Ured za saradnju s civilnim društvom, društvene mreže itd.).	Kratkoročne	Nisu preduzete nikakve mjere	Institucije se i dalje gotovo isključivo oslanjaju na platformu eKonsultacije za najavljivanje javnih konsultacija, dok se drugi komunikacijski kanali rijetko koriste radi povećanja dosega i učešća javnosti.

9 Preporuke za koje je procjenjeno vrijeme za sprovođenje do godinu dana označavaju se kao kratkoročne. Srednjoročne preporuke trebalo bi da budu sprovedene u periodu od jedne do tri godine. Dugoročne preporuke zahtijevaju više od tri godine za sprovođenje.

6. Ministarstvo pravde BiH trebalo bi usvojiti strategiju promocije portala eKonsultacije kako bi se došlo do većeg broja učesnika u procesima konsultacija i pronašao način da se proces učini jednostavnijim i prilagođenijim građanima.	Kratkoročne	Nisu preduzete nikakve mjere	Platforma eKonsultacije i dalje djelotvorno funkcioniše kao centralni portal za konsultacije i redovno se koristi za provođenje konsultacija. Međutim, monitoring nije utvrdio dokaze o postojanju posebne strategije za promociju platforme niti o širim naporima usmjerenim na povećanje učešća građana putem dodatnih mjera informisanja i komunikacije.
7. Prilikom organizovanja konsultacija, komentare i prijedloge civilnog društva i javnosti trebalo bi prikupljati što je ranije moguće u procesu, po mogućnosti već tokom formulacije javnih politika.	Srednjoročne	Nisu preduzete nikakve mjere	Rano uključivanje zainteresovanih strana i dalje izostaje. U posmatranom procesu konsultacija izričito je potvrđeno da prethodne konsultacije nisu bile organizovane, što ukazuje na to da se konsultacije i dalje provode tek u kasnijim fazama razvoja javnih politika i izrade propisa.
8. Trebalo bi uspostaviti jedinstveni portal za objavljivanje svih propisa koje usvoje svi nivoi vlasti te promovisati online bazu propisa.	Dugoročne	Nisu preduzete nikakve mjere	Konsolidovane verzije propisa i dalje nisu dostupne putem sveobuhvatnog centralnog portala. Iako su propisi dostupni putem postojećih zvaničnih izvora, monitoring nije utvrdio postojanje integrisane platforme koja obuhvata propise sa svih nivoa vlasti niti dokaze o intenzivnijoj promociji postojećih baza podataka.

II.5.2 PREPORUKA IZ PAR MONITOR IZVJEŠTAJA ZA 2024/2025

Preporuke iz ciklusa monitoringa 2024/2025. godine za oblast razvoja i koordinacije javnih politika navedene su u nastavku. Preporuke su grupisane u tri kategorije, u skladu s procijenjenim vremenom potrebnim za njihovu provedbu. Preporuke za koje je procijenjeno da se mogu provesti u roku do jedne godine označene su kao kratkoročne. Srednjoročne preporuke trebale bi biti provedive u periodu od jedne do tri godine. Za provedbu dugoročnih preporuka vjerovatno će biti potrebno više od tri godine.

Kratkoročne preporuke

- *Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i dalje objavljuje dnevne redove, saopćenja za javnost i usvojene odluke sa svojih sjednica. Međutim, odluke se često objavljuju tek nakon njihovog objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, dok zapisnici i druga prateća dokumentacija i dalje nisu dostupni. Kako bi se unaprijedila transparentnost procesa donošenja odluka, Vijeće ministara trebalo bi osigurati pravovremeno objavljivanje svih usvojenih odluka i prateće dokumentacije putem svoje zvanične web stranice.*
- *Iako se godišnji izvještaji o realizaciji objavljuju, oni ne pokazuju sistematski u kojoj su mjeri ostvareni planirani ciljevi i pokazatelji učinka. Vijeće ministara trebalo bi unaprijediti godišnje izvještavanje dosljednim povezivanjem ostvarenih rezultata s unaprijed definisanim pokazateljima učinka i pružanjem sveobuhvatnijih informacija o rezultatima javnih politika.*
- *Planski i izvještajni dokumenti i dalje su dostupni samo u PDF formatu, što ograničava njihovu ponovnu upotrebu i analizu. Vijeće ministara trebalo bi objavljivati ključne planske i izvještajne dokumente u otvorenim, mašinski čitljivim formatima, u skladu s principima otvorene vlasti.*
- *Javne konsultacije prvenstveno se najavljuju putem platforme eKonsultacije, dok se drugi komunikacijski kanali rijetko koriste. Javne institucije trebale bi sistematski promovisati konsultacije putem institucionalnih web stranica, društvenih mreža i drugih odgovarajućih komunikacijskih kanala kako bi se povećala informisanost javnosti i učešće građana.*

Srednjoročne preporuke

- *Važeći okvir za kreiranje javnih politika ne osigurava sistematsko donošenje odluka zasnovano na dokazima, budući da ex ante procjene uticaja nisu sveobuhvatno uređene niti se dosljedno primjenjuju. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine trebalo bi ojačati regulatorni*

okvir uvođenjem obaveznih procjena uticaja za nacrte propisa i osiguravanjem njihove dosljedne primjene.

- *Zainteresovane strane i dalje se konsultuju tek nakon što su nacrti propisa već pripremljeni, čime se ograničavaju mogućnosti za uticaj na oblikovanje javnih politika. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine trebalo bi izmijeniti okvir za konsultacije kako bi osiguralo da se zainteresovane strane uključe tokom faze formulacije javnih politika, prije početka izrade propisa.*
- *Monitoring i evaluacija javnih politika i dalje su nedovoljno razvijeni, bez sistematskog objavljivanja izvještaja o praćenju provedbe ili ex post evaluacija. Vijeće ministara trebalo bi uspostaviti sveobuhvatan okvir za praćenje i evaluaciju provedbe javnih politika te osigurati redovno objavljivanje rezultata monitoringa i evaluacije.*

Dugoročne preporuke

- *Građani i zainteresovane strane i dalje se suočavaju s poteškoćama u pristupu konsolidovanim i ažuriranim propisima putem jednog zvaničnog izvora. Nadležni organi na svim nivoima vlasti trebali bi uspostaviti integrisani, javno dostupan online portal koji bi sadržavao konsolidovane propise te osigurati njegovo redovno ažuriranje i promociju.*

DODATAK METODOLOGIJI

Za izradu ovog izvještaja za Bosnu i Hercegovina, korištene su sljedeće istraživačke metode i alati za prikupljanje podataka i obračun elemanata:

- Analiza zvanične dokumentacije, podataka i web stranica
- Intervjui sa zainteresovanim stranama i ključnim saradnicima
- Istraživanje javnog mnenja.

Monitoring se u velikoj mjeri oslanjao na analizu zvaničnih dokumenata javno dostupnih na veb-sajtovima organa uprave i na podatke i informacije sadržane u njima..

Intervjui sa ključnim informantima provedeni su i korišteni kao osnova za dodjelu bodova za elemente 1.5, 2.14, 3.14, 3.23 i 4.11. Osim toga, korišteni su za prikupljanje kvalitativnih, fokusiranih i detaljnih informacija o posmatranim pojavama. Intervjui s drugim zainteresovanim stranama (kao što su predstavnici organa javne uprave) dodatno su korišteni u istraživanju kako bi se dopunili i provjerili prethodno prikupljeni podaci i nalazi. Odabir ispitanika zasnivao se na namjernom, neverovatnosnom uzorkovanju, pri čemu su sagovornici odabrani na osnovu njihove stručnosti u relevantnoj oblasti ili uključenosti u posmatrane procese.

Intervjui sa ključnim saradnicima sastojali su se od najviše četiri pitanja, pri čemu su učesnici iskazivali stepen slaganja na skali od četiri nivoa: u potpunosti se ne slažem, uglavnom se ne slažem, uglavnom se slažem i u potpunosti se slažem. Bodovi za elemente 11.5, 2.14, 3.14, 3.23 i 4.11 dodijeljeni su ukoliko su svi ključni informanti naveli da se uglavnom slažu ili u potpunosti slažu s navedenom tvrdnjom. Osim toga, korišten je set pitanja otvorenog tipa, koji je omogućavao diskusiju s ispitanicima i postavljanje dodatnih pitanja tokom intervjua, umjesto striktno pridržavanja unaprijed utvrđenog formata. Ispitanicima je osigurana potpuna anonimnost u pogledu ličnih podataka i institucionalne/organizacijske pripadnosti..

Tabela 1. Intervjui sprovedeni u Bosni i Hercegovini

Datum	Ispitanici
03.03.2026.	Transparency International BiH
03.03.2026.	CROA
03.03.2026.	Udruženje građana “Demos” Brčko

Spisak pitanja za intervju

- **Element 1.5**

Sljedeća pitanja koriste se za dodjelu bodova za element 1.5. Dodjela bodova određuje se na osnovu odgovora „u potpunosti se slažem“ / „uglavnom se slažem“. Za svako pitanje za koje se svi ključni informanti u potpunosti slažu ili uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom, dodjeljuje se 0,75 bodova.

1. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Dnevni redovi sjednica vlade su transparentni.**
   a) u potpunosti se ne slažem
   b) uglavnom se ne slažem
   c) uglavnom se slažem
   d) u potpunosti se slažem

2. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Zapisnici sa sjednica vlade su transparentni.**
   a) u potpunosti se ne slažem
   b) uglavnom se ne slažem
   c) uglavnom se slažem
   d) u potpunosti se slažem

3. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Odluke sa sjednica vlade su transparentne**.
   a) u potpunosti se ne slažem
   b) uglavnom se ne slažem
   c) uglavnom se slažem
   d) u potpunosti se slažem

4. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Vlada javnost informiše o svojim odlukama putem saopćenja za javnost**.
   a) u potpunosti se ne slažem
   b) uglavnom se ne slažem
   c) uglavnom se slažem
   d) u potpunosti se slažem

Dodatna pitanja za usmjeravanje (ne koriste se za dodjelu bodova, ali su relevantna za pružanje kvalitativnih uvida potrebnih za procjenu):

1. Na koji način se dnevni redovi sjednica vlade obično objavljuju javnosti ili saopćavaju zainteresovanim stranama?
2. Ko obično ima pristup dnevnim redovima prije održavanja sjednica i na koji način to utiče na transparentnost ili učešće?
3. Koliko su postojeći zapisnici sa sjednica korisni za razumijevanje načina na koji su odluke donesene? Osim toga, da li trenutni nivo transparentnosti zapisnika sa sjednica doprinosi odgovornosti?
4. Smatrate li da su odluke donesene na sjedicama vlade javno i razumljivo predstavljene javnosti?
5. Postoje li vrste odluka koje su više ili manje transparentne od drugih? Ako je tako, zašto smatrate da je to slučaj?
6. Kako biste opisali ton i nivo detaljnosti saopštenja za javnost vlade – da li su informativna, selektivna ili općenita?
7. Smatrate li da saopštenja za javnost odražavaju stvarni sadržaj i obrazloženje odluka vlade?
8. Prema vašem mišljenju, kako bi trebao izgledati poptuno transparentan i odgovoran proces donošenja odluka u vladi?

➢ **Element 2.14**

Sljedeća pitanja koriste se za dodjelu bodova za element 2.14. Dodjela bodova određuje se na osnovu odgovora „u potpunosti se slažem“ / „uglavnom se slažem“. Za svako pitanje za koje se svi ključni saradnici u potpunosti slažu ili uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom, dodjeljuje se 1 bod.

1. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Aktivnosti vlade u oblasti planiranja i izvještavanja su transparentne.**
   a) u potpunosti se ne slažem
   b) uglavnom se ne slažem
   c) uglavnom se slažem
   d) u potpunosti se slažem
2. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Aktivnosti vlade u oblasti planiranja i izvještavanja su pravovremene.**
   a) u potpunosti se ne slažem
   b) uglavnom se ne slažem
   c) uglavnom se slažem
   d) u potpunosti se slažem

3. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Aktivnosti vlade u oblasti planiranja i izvještavanja prilagođene su građanima**.

   a) u potpunosti se ne slažem

   b) uglavnom se ne slažem

   c) uglavnom se slažem

   d) u potpunosti se slažem

Dodatna pitanja za usmjeravanje (ne koriste se za dodjelu bodova, ali su relevantna za pružanje kvalitativnih uvida potrebnih za procjenu):

1. Da li vladini planski dokumenti jasno objašnjavaju i predstavljaju prioritete, ciljeve i očekivane rezultate vlade?
2. Postoje li mogućnosti da vanjske zainteresovane strane ili javnost daju svoje komentare i prijedloge tokom faze planiranja? Da li se ova praksa razlikuje među planskim dokumentima?
3. Kada je riječ o pravovremenosti, postoje li mehanizmi kojima se osigurava poštivanje ciklusa planiranja i izvještavanja i njihova usklađenost s budžetskim ili ciklusima javnih politika?
4. Možete li navesti primjer kada je pravovremenost izvještavanja (ili njen izostanak) uticala na daljnje postupanje u vezi s javnim politikama ili odgovornost?
5. Koliko efikasno vlada informiše građane o rezultatima svog planiranja i izvještavanja, u smislu jasnog predstavljanja ključnih poruka i rezultata? Kako procjenjujete informisanost ili interes građana za ove dokumente?

- **Element 3.23**

Sljedeća pitanja koriste se za dodjelu bodova za element 3.23. Dodjela bodova određuje se na osnovu odgovora „u potpunosti se slažem“ / „uglavnom se slažem“. Za svako pitanje za koje se svi ključni informanti u potpunosti slažu ili uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom, dodjeljuje se 1 bod.

1. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **U radu radnih grupa, resorna ministarstva odlučuju o mojim prijedlozima/prijedlozima moje organizacije (prihvataju ih ili odbijaju).**

   a) u potpunosti se ne slažem

   b) uglavnom se ne slažem

   c) uglavnom se slažem

   d) u potpunosti se slažem

2. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **U radu radnih grupa, resorna ministarstva daju obrazloženja za odluke o prihvatanju ili odbijanju mojih prijedloga/prijedloga moje organizacije.**

   a) u potpunosti se ne slažem

   b) uglavnom se ne slažem

   c) uglavnom se slažem

   d) u potpunosti se slažem

3. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **U radu radnih grupa, odluke i dokumenti koji su proizašli iz rada radnih grupa dostupni su meni/mojoj organizaciji.**

   a) u potpunosti se ne slažem

   b) uglavnom se ne slažem

   c) uglavnom se slažem

   d) u potpunosti se slažem

Dodatna pitanja za usmjeravanje (ne koriste se za dodjelu bodova, ali su relevantna za pružanje kvalitativnih uvida potrebnih za procjenu):

1. Na osnovu vašeg iskustva učešća u radu radnih grupa, kako biste opisali opću atmosferu i dinamiku saradnje?
2. Koji je obično bio postupak nakon što ste dostavili prijedlog, na koji način je on evidentiran ili kako se pratilo njegovo dalje postupanje?
3. Možete li navesti primjere prijedloga koji su prihvaćeni i onih koji nisu? Ako je bilo slučajeva da su vaši prijedlozi odbijeni, možete li navesti da li su razlozi za njihovo odbijanje obično bili povezani s prioritetima javnih politika, pravnim ograničenjima ili drugim faktorima??
4. Da li ste imali osjećaj da se vašim prijedlozima posvećivala jednaka pažnja kao prijedlozima predstavnika organa vlasti?
5. Da li ste smatrali da je resorno ministarstvo/institucija bila otvorena za alternativna mišljenja ili kritičke povratne informacije?
6. Da li je bilo tema ili pitanja o kojima je rasprava djelovala manje otvoreno ili unaprijed odlučena?
7. Kada je riječ o odlukama i rezultatima rada radne grupe, kada ste obično dobijali dokumente (nacrte zakona/dokumente javnih politika, zapisnike sa sastanaka, pripremne materijale, zaključke itd.): tokom procesa, nakon svakog sastanka ili tek nakon objavljivanja konačnog dokumenta?

8. Da li su dokumenti bili dovoljno jasni da se može razumjeti na koji su način različiti prijedlozi uzeti u obzir u konačnoj verziji?
9. Šta biste rekli da razlikuje zaista inkluzivnu radnu grupu od radne grupe koja je samo formalno inkluzivna?

- **Element 4.11**

Sljedeća pitanja koriste se za dodjelu bodova za element 4.11. Dodjela bodova određuje se na osnovu odgovora „u potpunosti se slažem“ / „uglavnom se slažem“. Ako se svi ključni informanti u potpunosti slažu ili uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom, dodjeljuju se 3 boda.

1. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: **Tokom javnih saslušanja, parlamentarni odbori razmatraju moje prijedloge/prijedloge moje organizacije.**

   a) u potpunosti se ne slažem

   b) uglavnom se ne slažem

   c) uglavnom se slažem

   d) u potpunosti se slažem

Dodatna pitanja za usmjeravanje (ne koriste se za dodjelu bodova, ali su relevantna za pružanje kvalitativnih uvida potrebnih za procjenu):

1. Koliko često ste vi ili vaša organizacija učestvovali u takvim javnim saslušanjima i u kojim oblastima javnih politika?
2. Prema vašem iskustvu, imaju li svi učesnici jednake mogućnosti da iznesu svoja mišljenja?
3. Kada ste vi ili vaša organizacija dostavili komentare ili preporuke, kako su ih članovi odbora primili i razmotrili?
4. Nakon saslušanja, dobijate li povratne informacije o tome na koji način su vaši doprinosi razmotreni??
5. Smatrate li da su postojeći mehanizmi za pružanje povratnih informacija dovoljni za osiguravanje odgovornosti parlamentarnih odbora?

Istraživanje percepcije javnosti zasnovano je na upitniku usmjerenom na opću populaciju (punoljetne osobe, odnosno osobe starije od 18 godina, sa stalnim prebivalištem) u Bosni i Hercegovini. Istraživanje je provedeno putem telefonskog anketiranja uz pomoć računara (CATI), u kombinaciji s online anketiranjem uz pomoć računara (CAWI).telephone interviewing (CATI) in combination with computer-assisted web interviewing (CAWI).

Istraživanje je provedeno u periodu od 16. do 26. februara 2025. godine. Margina greške za uzorak od 1.020 građana iznosi ±3,52% uz nivo pouzdanosti od 95%.

Tabela X: Pitanja iz istraživanja percepcije javnosti u oblasti razvoja i koordinacije javnih politika

Izjava 1	U potpunosti se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem	*Ne znam/ Nemam mišljenje*
Imam mogućnost učestvovati u izradi zakona i strategija u Bosni i Hercegovini.	1	2	3	4	99

SPISAK IZVORA U OVOM IZVJEŠTAJU

Akcioni plan za RJU 2018–2027. Available at: https://parco.gov.ba/wp-content/uploads/2016/08/BOSANSKI-AP-JULI-2020.pdf

Odluka o godišnjem planiranju. Dostupno na: https://www.sluzbenilist.ba/page/akt/oks5bEIxrzU=

eKonsultacije platforma. Dostupno na: https://ekonsultacije.gov.ba

Zakon o slobodi pristupa informacijama Bosne i Hercegovine. Dostupno na: https://www.pufbih.ba/v1/public/upload/zakoni/1e78c-zakon-o-slobodi-pristupa-informacijama-ispravan-tekst.pdf

Zakon o Vijeću ministara BiH. Dostupno na: https://www.parlament.ba/law/LawDetails?lawId=1192

Službeni list Bosne i Hercegovine. Dostupno na: https://www.sluzbenilist.ba/

Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa. Dostupno na: https://ekonsultacije.gov.ba/home/rules

Poslovnik Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.. Dostupno na: https://www.parlament.ba/data/dokumenti/pdf/vazniji-propisi/Nesluzbeni%20precisceni%20tekst%20-%20Poslovnik%20PD%20februar%202026%20-%20H.pdf

WeBER III
WESTERN BALKAN ENABLERS FOR REFORMING PUBLIC ADMINISTRATIONS

Funded by the European Union

With funding from Austrian Development Agency

Ovaj izveštaj je izrađen u okviru projekta “Pokretači civilnog društva na Zapadnom Balkanu za reformisanu javnu upravu – WeBER 3.0”. Projekat WeBER 3.0 sprovode mreža Think for Europe Network (TEN) i Centar za istraživanje javne uprave (KDZ).

WWeBER 3.0 je finansiran od strane Evropske unije i Austrijske razvojne agencije (ADA). Stavovi i mišljenja izneti u ovom dokumentu isključivo su stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije niti ADA. Evropska unija, ADA, TEN niti KDZ ne mogu se smatrati odgovornim za navedene stavove.

Za više informacija posetite: www.par-monitor.org